

**Predsjednica
Kolinda
Grabar-Kitarović**

**"Makedonski glas" –
ogledalo
vašega života**

**Интервју со д-р
Никола Гроздановски**

**„Македонски глас“
влезе во речиси
секое македонско
семејство**

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Година XXIII 2016.

МАРТ – АПРИЛ
OŽUJAK – TRAVANJ

ISSN 1333-7769

**БРОЈ
100**

**За Заедницата на Македонците
од државниот буџет 618.000,00 куни**

**Риека-Прилеп:
Соработка за претприемачко учење**

Првата Редакција „Македонски глас“

Огнен Бојаџиски
главен уредник

Глигор Саздовски

Михаило Ничота

Феодор Креља

Славица
Ефремова

Костадин
Атанасов

Лилјана
Стефановска

Втората Редакција

Благоја Јовановски	главен уредник
Марко Паризоски	Загреб
Владо Настески	Риека
Ивица Пуетиќ	Сплит
Слободан Кузевски	Осиек
Ратко Димовски	Пула
Августина Гулеска – Хајдиќ	Задар
Ѓупчо Таневски	компјутерска обработка

Третата Редакција

Марина Апостоловска - Вујаклија	главна и одговорна уредничка
Владо Чакмак	компјутерска обработка
Марија Георгиева–Петриќ	лектура
Елизабета Петровска	секретар и коректор
Огнен Бојаџиски	редакциски одбор
Јагода Тренеска Цветичанин	редакциски одбор
Марко Паризоски	редакциски одбор и дописник, Загреб
Бранка Јањиќ	Осиек
Ратко Димовски	Пула
Владо Настески	Риека
Еми Понгин	Задар
Виолета Рајиќ - Жгањер	Сплит

Четвртата Редакција „Македонски глас“

Милена Георгиевска
главна и одговорна уредничка

Елизабета Петровска
заменик на главната уредничка

Владо Чакмак
компјутерска обработка

Марија Георгиева–
Петриќ – лектор

Васил Тоциновски
– редакциски одбор

Тинка Барбутов
Крстева
– редакциски одбор

Мирјана Мајиќ
– редакциски одбор

Јулијана
Младеновска Тешиќа
– Осиек

Биљана Митревски
– Сплит

Елена Кипровска
Кнежиќ – Задар

Ана Азеска
– Риека

Михаела Златеска
– Пула

GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ

СПИСАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА
НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

Главна и одговорна уредничка:
МИЛЕНА ГЕОРГИЕВСКА

Заменик на главната и одговорна уредничка:
ЕЛИЗАБЕТА ПЕТРОВСКА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Владо Чакмак

Лектура: Марија Георгиева-Петриќ

Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Васил Тоциновски

Тинка Барбутов Крстева

Мирјана Мајиќ

Редакција:

Елизабета Петровска – Загреб

Јулијана Младеновска Тешџа – Осиек

Ана Азеска – Риека

Елена Кипровска Кнежиќ – Задар

Биљана Митревски – Сплит

Михаела Златеска – Пула

Ovo se glasilo tiska sredstvima iz Državnog proračuna RH
posredstvom Savjeta za nacionalne manjine RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj,
Zagreb, Masarykova 16/1

Matični broj: 3805760

OIB: 07739533563

Žiro račun: PBZ – IBAN: HR6023400091100038804

Tel./Fax: (01) 48 72 655

web: www.zmurh.hr

e-mail: zajednica.makedonaca1@zg.t-com.hr
zmurh.hr@gmail.com

За издавачот: Илија Христодулов

Печат: М-Принт д.о.о. Загреб

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

ЕХО НА ВРЕМЕТО

Агол на уредникот
Urednikov kutak

Број по број – стотка!

За секој почеток потребна е идеја, па следува првиот чекор, па чекор по чекор, се доаѓа до целта. Списанието на Заедницата на Македонците во РХ *Македонски глас* ги направи своите први чекори во 1993 година, и постепено, но сигурно, чекореше во сите овие изминати години. Низ премрежја, успеси, пофалби и критики, в раце го имаме јубилејниот – стоти број на списанието.

Во меѓувреме списанието се прошири и ги рефлектираше сите фази низ кои во својата еволуција и развој ги минуваа Хрватска и Македонија и притоа остана неприкосновен сведок на животот на бројната македонска заедница во РХ. Генерации на хрватски Македонци го прифатија како неодминлив семеен весник и педантна хроника на животот и работата на една дијаспора.

Горди сме што сме сведоци на ова богатство. Особено што не поминува ден, а некој да не се повика на одреден настан, датум или прослава на Македонците во Хрватска и да не наведе или цитира дел или податок од богатата ризница на осврти и текстови заробени на страниците на еден од стотина броеви на *Македонски глас*.

Во тој контекст ќе ја потенцирам улогата на значаен број македонски ентузијастички секвенци од својот живот и работа упорно ги пренесуваа низ содржината на списанието и со голема љубов ја запознаваа јавноста со своите достигнувања, но и со проблемите во општиот тренд на развој на хрватското општество и самостојната хрватска држава, што најдобро се рефлектира низ илјадниците текстови во *Македонски глас*. Но, морам да потенцирам дека и хрватската држава од првиот ден покажа големо разбирање за списанијата на националните малцинства, па во таа смисла *Македонски глас* еволуира во значаен медиум, кој на најдобар начин го промовира македонскиот идентитет и македонските национални интереси, како што тоа го афирмира ЕУ низ својата доктрина и пракса.

Не можам, а да не ги потенцирам големиот ентузијазам и заслугите на членовите на ЗМРХ кои ги удрија темелите и го трасираа патот на *Македонски глас*, за што сум им неизмерно благодарна.

Милена Георгиевска
(m.georgievska@gmail.com)

PROCULIN®

Za Vaše oči

*KAPI ZA OKO

(naphazolinum)

- ✓ Kod alergijske upale očiju
 - ✓ Kod crvenila i svrbeži očiju
- 1-2 kapi, 4 puta dnevno

TEARS

(umjetne suze) Medicinski proizvod

- ✓ Vlaži i štiti suhe oči
- 1 kap u oko 2-3 puta dnevno
Prije uporabe pažljivo pročitati uputu

LENS

(otopina za leće) Medicinski proizvod

- ✓ Za sve vrste kontaktnih leća
 - ✓ Preporučuje se za osjetljive oči
 - ✓ Antibakterijska kutija
- Prije uporabe pažljivo pročitati uputu

ALKALOID
Health above all

* Prije upotrebe pažljivo pročitati uputu o lijeku, a o rizicima i nuspojavama upitajte svog liječnika ili ljekarnika

„Makedonski glas“ – ogledalo vašega života

Specijalno obraćanje predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović povodom jubilarnog stotog broja „Makedonskog glasa“

A važan čimbenik tih odnosa i njihova razvoja upravo je prisutnost manjinskih zajednica, kako makedonske u Hrvatskoj, tako i hrvatske u Makedoniji. One su istinski most u ukupnoj suradnji i prijateljstvu naših naroda i matičnih država i stoga su takvi susreti na najvišoj razini dobrodošao „vjetar u jedra“ afirmaciji obiju manjina, na čemu ćemo i dalje raditi. Nadam se ujedno da će taj primjer međusobne potpore i povjerenja prema manjinama biti nasljedovan i drugim državama našega okružja.

Republika

Hrvatska istinski

Dragi čitatelji *Makedonskog glasa*,

Srdačno vas pozdravljam u prigodi izlaska 100., jubilarnog broja vašeg glasila. Izlazeći od 1993. godine, ovaj na svaki način vrijedan list svojevrsan je dnevnik svih važnih događaja unutar makedonske narodne zajednice u Hrvatskoj, ogledalo vašega života, trajni spomen vaših dostignuća, uspjeha i težnji.

Hrvatski i makedonski narod uvijek su bili u odličnim odnosima. Osobito je tijekom posljednjega desetljeća prošloga stoljeća Hrvatska imala razumijevanje i pomoć Makedonije u svojoj borbi za neovisnost, a brojni su Makedonci u Hrvatskoj svoje domoljublje iskazali i sudjelovanjem u Domovinskom ratu. Danas Hrvatska, kao članica Europske unije i NATO-saveza daje punu potpo-

ru Makedoniji na njezinom putu prema euroatlantskim integracijama. Svjesna teškoća koje taj put prate, želim istaknuti da Makedonija k njima stremlji s punim pravom, što su pokazali i protekli mjeseci migrantske krize, tijekom koje je Makedonija iskazala visoku političku i humanitarnu odgovornost, kako prema migrantima, tako i u zaštiti zajedničkih europskih vrijednosti i interesa. Drago mi je što smo u tim okolnostima postigli političko suglasje između naših dviju država, ostvarujući visok stupanj suradnje.

Vrlo sam zadovoljna što sam nedavno ponovno posjetila Republiku Makedoniju i u razgovoru s makedonskim državnim vrhom mogla učvrstiti naše odnose. Prostor za njihov razvoj još ima, posebice u kulturi i gospodarstvu.

je obogaćena prisutnošću makedonske nacionalne manjine u svom društvenom životu. Vi, Makedonci, u Hrvatskoj manjina ste samo brojem, dok ste životno posve integrirani u sva područja društvenoga života. Hrvatski narod to posebno cijeni. Želim vam da i ubuduće uspješno promičete svoj identitet afirmirajući svoju bogatu kulturnu baštinu, ostvarujući i sve svoje osobne težnje.

Zahvaljujem uredništvu *Makedonskog glasa* na pozivu da se ovom vrijednom jubileju pridružim s nekoliko riječi. Srdačno svima čestitam izlazak 100. broja, posebice urednicima i suradnicima, i želim vam još mnogo novih dobrih brojeva.

Vaša predsjednica,
Kolinda Grabar-Kitarović

Сто броеви на „Македонски глас“

Ова списание на Заедницата на Македонците во Република Хрватска не е веќе дете, туку сериозно момче кое смело и достоинствено чекори и се носи со задачите и времето

Колку ли вода протече, колку ли стомни се скршија!

Навистина изминаа дваесет години и „Македонски глас“ не е веќе дете, туку сериозно момче кое смело и достоинствено чекори и се носи со задачите и времето. Бевме помлади и јас и Владо Крстевски, Глигор Саздовски, Благоја Јовановски, Марина Апостоловска-Вујаклија, Елизабета Петровска, и многу други верни и драги соработници без чија помош, без чија благодарна и предана соработка Македонците во Хрватска нема да го направија тоа чудо што го скроија и почнаа да го издаваат како свое гласило уште одамна: 1993. Овој својевиден магазин го читаа не само нашите во Хрватска и Словенија, туку и во Македонија и некои земји во ЕУ, за весникот се пишуваа дури и во Австралија.

Морам да признам нешта кои се видливи дека не беше лесно. Из- низ нашиот месечник. државме и можеме да Жалам што го тргнавме горди за многу навме убавото лавче од

грбот на весникот, не им беше по волја на некои.... А лавчето како и сонцето се древни и прекрасни симболи на Македонија.

Содржините се, како и секогаш, различни и сеопфатни, има за сите по нешто, но најважното е што весникот помага и придонесува да се негува мајчиниот македонски јазик. Истовремено имаме и добра религиозна страница, зашто и таа страна од животот ни помага да се осознаеме, да ја почитуваме Охридската Архиепископија и да го негуваме нашиот христијански дух.

Она што ме радува е секако доаѓањето и соработката на нови и млади луѓе, токму тие се нашата заложба. Нека им е честито на сите и нека нè грее сонцето на „Македонски глас“.

Огнен Бојанциски,
прв главен и одговорен
уредник на
„Македонски глас“

Ширење на „добар глас“ за Македонија во Хрватска и пошироко

Ми претставува огромна чест и задоволство да им се обратам на сите ценети читатели по повод излегување во печат на јубилејниот 100-ти број на „Македонски глас“, списанието на Заедницата на Македонците во пријателска Република Хрватска. Јас сум редовен читател на Вашето списание уште пред моето доаѓање во Хрватска и преземање на

должноста на вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Загреб. Отсекогаш сум се интересирала за судбината на нашите иселеници и припадниците на македонското национално малцинство во земјите од Југоисточна Европа со оглед на тоа што тие се нераскинлив дел од македонското национално ткиво.

Токму „Македонски глас“ нуди богата и широка палета на информации од различен карактер, од економијата, науката, културата, туризмот, па сè до традициите, обичаите па дури и кулинарските рецепти со цел презентација на „вкусовите на Македонија“. Благодарение на Вашето списание нашите сонародници кои живеат во Хрватска имаат прилика да бидат во редовен контакт со литературен, но истовремено жив македонски јазик што е од големо значење за

зачувување на нивниот јазичен, а со тоа и националниот идентитет. Благодарна сум Ви поради фактот дека вашето списание редовно известува и за активности во кои е инволвирана Амбасадата на РМ во Загреб. Ми се допаѓа дека со Вашите статии и информации ја поттикнувате и соработката на Македонците со другите национални малцинства кои живеат во Хрватска, која според мене е доста важна за успешноста на Вашето дејствување овде и легитимните барања

што ги доставувате до хрватските власти, како на локално, така и на централно ниво.

Дозволете ми уште еднаш да Ви го честитам Вашиот јубилеј и да Ви посакам успеси во Вашата натамошна работа и ширењето на „добар глас“ за Македонија во Хрватска и пошироко. Да си дочекате издавање на уште многу броеви од Вашето ценето списание!

Даниела Караџоска,
амбасадор на Република Македонија во Република Хрватска

Летописна книга на традицијата

Секој јубилеј е наша нераскинлива врска со минатото и уште повеќе обврска кон иднината. Изминаа две десетлетија од појавата на првиот број на списанието *Македонски глас* на Заедницата на Македонците во Република Хрватска. Минатото е историја во кое сега јубилејниот и златен стоти број на нашиот глас го испишува блескавото поглавје од организираното дејствување на ЗМРХ. Неговите страници се своевидна летописна книга на традицијата и континуитетот на македонското опстојување во Хрватска, но и на нераскинливите врски со татковината.

Одговорноста пред пишаниот збор била постојана грижа на редакциите и на соработниците на *Македонски глас*. Тие на своевиден начин ги потврдуваат

односите и соработката меѓу Република Хрватска и Република Македонија кои имаат долга историја. Хрватите и Македонците на најдобар начин и денеска покажуваат како два народа можат да се почитуваат, сакаат и соработуваат. Тие вредности на цивилизацијата беа и предуслов за работата и успехите на ЗМРХ. Без нив денеска не ќе беа тоа што се шесте македонски културни друштва, црковните општини, советите и претставниците на македонското национално малцинство во Република Хрватска, изучувањето на македонскиот јазик во основното и средното образование, двата лектората за македонски јазик и книжевност во Загреб и Риека, бројните манифестации, фестивали, приредби, дебати и предавања во кои се претставуваат материјалните и

духовните богатства на Македонија.

Две децении *Македонски глас* стрпливо и упорно, веродостојно и отворено го следи севкупното живеење на Македонците во Хрватска. Папочната врска со татковината Македонија постојано се облагородува со интересни материјали од нејзината историја и современост. Списанието е наша вистина што нè исполнува со достоинство и гордост. Затоа со нетрпение се очекува секој негов нов број. Затоа и толку многу сме среќни со златниот стоти број со кој заитано чекориме во иднината.

Според народниот благослов да му посакаме долговечност за нашето човекување и опстојување. За сето ова секако ја користам оваа прилика да им се заблагодарам на сите досегашни главни уредници, на членовите на уредничкиот одбор, на редакцискиот одбор, на сите досегашни дописници на нашиот *Македонски глас*, како и на сите досегашни претседатели на Заедницата на Македонците во Република Хрватска: на првиот претседател д-р Никола Коле Гроздановски, Огнен Бојациски, Славица Сагадин и Ангел Митревски.

Нека ни е честито и вековито.

Илија Христовулов,
претседател на Заедницата на Македонците во Република Хрватска

Д-Р НИКОЛА ГРОЗДАНОВСКИ

По повод јубилејот – 100. број од излегувањето на списанието на Заедницата на Македонците во РХ, разговараме со првиот и почесен претседател на ЗМРХ, д-р Никола Гроздановски, кој покрај својата лекарска професија и своето хоби – сликарство, со голема љубов и ентузијазам веќе 25 години работи на создавање простор за зачувување и афирмација на македонскиот национален идентитет во Хрватска

„Македонски глас“ влезе во речиси секое македонско семејство

По формирањето на Заедницата на Македонците во РХ во 1993 година со група Македонци ентузијастички веднаш почнавте да размислувате за благовремено информирање на Македонците во Хрватска за сè она што се случува во ЗМРХ. Дилемата беше – билтен, списание или весник?

Бидејќи во кратко време Заедницата на Македонците во РХ иако најмала и со многу скромни средства ги реализира сите програми, секако дека се постави прашање нејзините успеси некаде да се регистрираат. Така дојдовме до идејата да формираме едно наше гласило во кое ќе ги објавуваме нашите интереси и ангажираноста на поедини членови од ЗМРХ. Навистина бевме во дилема како да го крстиме списанието (билтен, списание, весник). На мој предлог да го наречеме „Македонски глас“, едногласно се сложи целиот Управен одбор.

Несебични заложби за „Македонски глас“

Чии имиња би ги издвоиле како најбитни во „раѓањето“ на „Македонски глас“?

Како најбитни имиња за раѓањето на „Македонски глас“ без сомнение се издвојуваат Лена Гапик, Лилјана Стефановска, Кирил Пејчиновски, Огнен Бојациски и моето. Споменатите имиња навистина многу несебично се вклучија во реализација на програмската ориентација и така „Македонски глас“ влезе во секое македонско семејство, во многу институции, во рацете на многумина од јавниот живот на Хрватска и Македонија.

За разлика од почетоките кога РМ застана зад „Македонски глас“, односно тогашната македонска влада и лично министерот за култура Ѓунер Исамил, кои ја презедоа грижата за печатење на списанието во Македонија, денес се соочуваме со ситуација матичната држава на Македон-

ците, како воопшто да не ѝ е грижа за македонската дијаспора во Хрватска? Според Вас, што допринесе за ваков пресврт?

Точно е дека грижата на Владата на Република Македонија за македонската дијаспора во Република Хрватска е прилично намалена и да не бидам скромна и грубо да се изразам, не постои. Јас сметам дека за таа негрижа вината е во нехомогеноста на Македонците, а веројатно и во тоа што голем број имаат бугарско државјанство. Исто така, сметам дека како причина за негрижа во последно време можат да бидат апетитите на големите колонијални сили.

Потребни се млади креативни луѓе

Заедницата на Македонците и натаму останува на својот курс, односно во својата програмска ориентација да го одржува зачувувањето на својот национален идентитет преку бројни активности и настани. Генерации и генерации Македонци

веќе поминуваат низ ЗМРХ, на што Вие би се фокусирали тоа во иднина да го продолжат и младите поколенија во Хрватска?

Секако дека квалитетот и разновидноста на програмската ориентација на ЗМРХ се на прво место. Потоа, застапеноста во управните тела на млади кадри со пристојно образование кои знаат да мислат македонски,

свесни за својот национален ентитет и идентитет, креативно способни, со патриотски дух. Да не се кариеристи. И тие луѓе треба да бидат благодарни и горди на сето тоа што ЗМРХ досега го постигнала и тие со својот ангажман да продолжат ЗМРХ да го задржи својот рејтинг и афирмација и да се потрудат тој да биде уште подобар.

Милена Георгиевска

ИЗВАДОЦИ ОД НАСЛОВНАТА БЕСЕДА НА НИКОЛА ГРОЗДАНОВСКИ ОБЈАВЕНА ВО ПРВИОТ БРОЈ НА „МАКЕДОНСКИ ГЛАС“

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Година I
Август-септември 1993
kolovoz-rujan

ВЕСНИК НА ЗАЕДНИЦАТА НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА-ЗАГРЕБ

НАШИ ЈУБИЛЕЈИ Илинден 1903-1993 стр.3, КИРИЛ И МЕТОДИЈ ВО КУЛТУРАТА НА СЛОВЕНСКИТЕ НАРОДИ Отпрвин беше речта Напиша на хрватски Јосип Братулић стр. 7, ЛИКОВИ НА СОНАРОДНИЦИ Затворениот карактер на Чичко Димчо Напиша Михаило Ничота стр. 9

НАСЛОВНА БЕСЕДА

Д-р Никола Гроздановски.

Достојни амбасадори на татковината

Сакаме да ги сочуваме нашиот национален идентитет и нашиот јазик, да одржиме постојан континуитет со Македонија. Сакаме да ја почитуваме Хрватска, да бидеме нејзини лојални и чесни граѓани. Сакаме достоинствено да кажеме дека сме Македонци

конституираме во Заедницата, со сите подвештени припадници како на хрватски граѓани, според Уставот на Република Хрватска, благодарение на припадностоста и добрата воља на Владата на РХ. Во тој контекст, во Соборот на РХ е формиран Уред за меѓународни односи и координационен одбор. Како Заедницата, секој месец од Соборот добива одредена финансиска помош.

Откако Заедницата веќе беше формирана, пред нас се поставиле неколку важни прашања: Какви услови работат ниеме, која и каква ние целта, каква задача имаме и што сакаме да постигнеме?

Во какви услови работиме? Сите добро знаеме дека нашата Заедница е формирана во време кога во Хрватска беснееше бесмислена и жестока војна, со јасен агресорски карактер, војна која на Хрватска и беше наметната од Србија. Црна Гора „ЈНА“, како резултат на една империјалска и војничка криминална политика која, за голема жал, уште трае, пустоши и предизвикува катастрофални последици со

подвештено. Целта е, исто така, секој од нас да се пронајде себеси, да ги оствари сите свои стремежи и да стане плоден соработник и реализатор на активностите на Заедницата. И, се разбира, целине да создаде простор за пријателство и дружење, за веселба, песна и сончарност.

Што сака Заедницата? Сакаме да го сочуваме нашиот ведр дух, нашиот литом менталитет и националниот идентитет, а пред сè да го сочуваме и да го негуваме јазикот, да одржуваме постојан континуитет со нашата матина татковина и да бидеме нејзини достојни амбасадори. Сакаме да ја цениме и да ја почитуваме Хрватска како наша втора татковина, да бидеме лојални чесни граѓани, да ги почитуваме сите законски норми и правила на РХ. Сакаме да можеме достоинствено да кажеме дека сме Македонци.

Која е нашата задача? Во нашата програмска ориентација треба да ги вградиме сите значајни думи и наставни врзани за нашето културно, историско и национално богатство, да го негуваме македонскиот мелос и фолклор. Задача

Драги сограѓани и сонародници, Македонци и пријатели на Македонија во Република Хрватска, пред вас е првиот број на нашиот весник „Македонски глас“. Неговото „раѓање“ беше овозможено благодарение на македонската Влада, на Министерството за култура на Република Македонија и на министерот г-н Исмаил Гунер лично, кои ја презедоа сета грижа за бесплатното печатење на весникот во Скопје. Затоа им се заблагодаруваме срдечно и длабоко. Желба ние и овој наш весник „Македонски глас“, да ни помогне и да ни послужи да се запознаеме, да се зближиме и да ги оствариме нашите цели и задачи. Затоа ги повикуваме Македонците во Хрватска да ни се придружат, да ни помогнат со своите идеи, како и со писмени и парични прилози, за да може нашиот весник да излегува почесто. Ви благодариме за вниманието и помошта.

ВО ЧЕСТ НА СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ
МАКЕДОНСКА МОЛИТВА ВО ЗАГРЕБ

+ Во предвечерјето на 23 мај, одбележувајќи го Денот на солунските свети Браќа, Македонците во хрватската метропола повпат го чуја

Сакаме да ги сочуваме нашиот национален идентитет и нашиот јазик, да одржиме постојан континуитет со Македонија. Сакаме да ја почитуваме Хрватска, да бидеме нејзини лојални и чесни граѓани. Сакаме достоинствено да кажеме дека сме Македонци

Достојни амбасадори на татковината

Со распаѓањето на федеративното устројство на Југославија се јави неминовна потреба од поорганизирано дејствување во рамките на етничка целина.

Новонастанатата ситуација наметна потреба и од трезвено и ефикасно вклучување на секој поединец во решавање на комплексните проблеми од на-

ционален, политички, финансиски и социјален карактер.

Следејќи ја оваа ситуација, ние Македонците како граѓани на Република Хрватска мораме да дадеме свој придонес во решавањето на општата политичка криза, како и на меѓународно признавање на двете држави – Република Хрватска и Република Македонија. И ете,

група ентузијастички, истакнати Македонци во општествениот живот на Хрватска во декември 1991 година формираа Иницијативен одбор, свикаа Основачко собрание на кое беше формирана Заедницата на Македонците во Република Хрватска...

...Потоа се роди *Македонски глас*.

„Тајните на словенската писменост“

Словенските народи се исправени пред сериозен предизвик да го зачуваат својот идентитет и пред сè својот јазик врз кој се темели културата и посебноста на една нација.

Ова меѓу другото го потенцираше Јордан Горчев, претседател на Сесловенскиот комитет во Македонија,

на меѓународната конференција под наслов „Тајните на словенската писменост“, што во организација на Сеславјанскиот комитет се одржа во Охрид. На собирот околу педесетмина професори, експерти и слависти од Македонија, Русија, Украина, Чешка, Полска, Словачка и Бугарија, расправаа за последиците на глобалните процеси врз вредностите на словенските народи.

На настанот беше потенцирано дека словенските народи

сè поинтензивно се исложени на „оикофобија“, своевидна пропаганда на светските центри на моќ кои пласираат разни теории за преиспитување на потеклото на словенските народи, нивната посебност и особеностите.

За Горчев, метафизичкото значење на словенската писменост, како придобивка за човечката цивилизација воопшто, беше обединувачка нишка на овој научен собир во Охрид, град за кој беше речено дека токму тоа е местото од каде тре-

ба да се брани словенството од сè поизразените обиди за асимилација и негативните влијанија врз нашите заеднички вредности.

„Нашата традиција и култура е исправена пред опасности кои се кријат во принципите на мултикултурализмот кој ни се сервира како но-

ва вредност. Особено загрозен е јазикот со претераната употреба на интернационализми. Јазикот е главна особеност на секој народ. Доколку не го зачуваме ќе исчезне како народи“, истакна проф. Зденек Опатрил од Чешка.

Меѓународната конференција во Охрид беше посветена на словенските просветители Кирил и Методиј и 1100-годишнината од упокојувањето на Св. Климент Охридски.

М. Г.

Одбележани 113 години од смртта на Гоце Делчев

Познатата мисла „Светот го разбираам како културен натпревар меѓу народите“ изречена пред повеќе од еден век, и денес има своевидна актуелност.

Со особен пиетет кон нејзиниот изумител Гоце Делчев, идеолог, визионер, организатор и водач на македонското револуционерно национално ослободително

движење кон крајот на 19. и почетокот на 20. век, се потсетија Македонците на 4 мај, на денот на неговото загинување пред 113 години.

По тој повод државни и градски делегации во Скопје го посетија неговиот гроб во црквата „Свети Спас“ и споменикот во Градскиот парк, каде положија свежо цвеќе.

Гоце Делчев е роден на 4 февруари 1872 година во Кукуш, а загинал на 4 мај во селото Баница, Егејска Македонија. Животот го загубил во предвечерјето на Илинденското востание, во Баница, во борби со османлиската војска која го опколела селото.

М. Г.

Од државниот буџет парите за малцинствата помалку за околу десетина отсто

За поддршка на активностите и програмите за остварување на културната автономија на националните малцинства во РХ, тековните донации во пари, издвоени се 31.819.500,00 куни. Оваа година Заедницата на Македонците вкупно доби 618.000,00 куни, што е за 6,22 отсто помалку во однос на минатата година

На 5 мај во Загреб, Советот за националните малцинства на Република Хрватска ја одржа 68. седница на која најважната точка за сите малцинства во Хрватска беше – распределба на средствата обезбедени во државниот буџет за 2016 година. Овде влегуваат средствата за поддршка на активностите и програмите за остварување на културната автономија на националните малцинства во РХ, тековните донации во пари, во износ од 31.819.500,00 куни. Парите се распределуваат како што предложи независната комисија која беше составена од два члена на Советот на националните малцинства на РХ и три независни членови-претставници на Владата на РХ.

На состанокот се анализираа и извештаите на работната група и извештаите поднесени од сите национални малцинства за 2016 г. Притоа се водеше грижа за исполнувањето на општите и посебните критериуми за утврдување на финансиска помош за програмите на невладините здруженија и ус-

тановите на националните малцинства. Тука пред сè, се мисли на финансиска поддршка на друштвата кои ги остваруваат своите културни и информативно-издавачки програми, што изнесуваат поголемиот дел на одредено национално малцинство, како и оние кои ја претставуваат потребата за зачувување на етничкиот, културниот и јазичниот идентитет на националното малцинство, а истовремено придонесуваат на културниот, општествениот и стопанскиот развој на Република Хрватска, како и нивната интеграција во хрватското општество, притоа водејќи сметка

за бројот на припадниците на националното малцинство и нивната досегашна работа.

Оваа година се намали бројот на здруженијата кои се финансираат преку Советот на националните малцинства, и тоа на 1.157 здруженија. На одредени здруженија не им беше продолжено финансирањето поради неизвршените обврски од претходната година, слабиот квалитет на предложените програми или пак едноставно не конкурираше за добивање средства.

Земајќи ја во предвид целокупната општествена ситуација во РХ, намалувањето на средствата од десети-

на отсто е нешто што не можеа да го избегнат ни Македонците. Оваа година Заедницата на Македонците вкупно доби 618.000,00 куни, што изнесува намалување од 6,22 отсто во однос на минатата година.

За сите средства по прикажаната методологија на следење на трошоците и начинот на трошењето на овие средства, сите друштва имаат обврска периодично да поднесуваат извештаи до Советот за националните малцинства за начинот на трошењето на парите и на сите активности што ги имаат друштвата.

Биљана Митревски

ЗАЕДНИЦА НА МАКЕДОНЦИТЕ	Средства	Поени за 2016 ЗМРХ -16
Информирање:	160.000,00 кн	
Издаваштво:	15.000,00 кн	
Културен аматеризам:		
МКД „Браќа Миладиновци“:	60.000,00 кн	10
МКД „Илинден“:	70.000,00 кн	15
МКД „Македонија“:	67.000,00 кн	17
МКД „Билјана“:	36.000,00 кн	13
МКД „Охридски бисер“:	55.000,00 кн	17
МКД „Св. Кирил и Методиј“:	35.000,00 кн	15
Културни манифестации:	120.000,00 кн	

Приоритетна грижата за правата на малцинствата во хрватската Влада

Заклучок од состанокот за имплементација на Рамковната конференција за заштита на националните малцинства е дека грижата за правата на националните малцинства треба да биде приоритетна и составен дел од програмите на Владата на Република Хрватска

Во организација на Канцеларијата за човекови права и права на националните малцинства на Владата на Република Хрватска и Советот за националните малцинства на Република Хрватска, на 3 мај 2016 година е одржан состанок посветен на имплементацијата на Рамковната конвенција за заштита на националните малцинства, која како документ е потврдена и усвоена со Одлука на хрватскиот Сабор во 1997 година. На состанокот се укажа на важноста и примената на Рамковната конвенција за заштита на националните малцинства, пред сè како на меѓународен документ, врз основа на кој значително се унапредени правата на националните малцинства во Република Хрватска.

Се расправаше и за четвртото мислење на Советодавниот одбор на Советот на Европа за Хрватска за спроведување на Рамковната конвенција за заштита на националните малцинства, во која Хрватска е партнер во договорот. Се укажа

на сите примери на позитивната пракса, но и за итните препораки за дејствување на Советодавниот одбор за заштита на националните малцинства, поврзано со осудите на појавувањето на националистичката и противмалцинската реторика, како и на појавата на говор на омраза во јавниот и медиумскиот простор, со барање за спроведување мерки за казнување на такви случаи.

Се истакна и потребата за обезбедување на целосна примена на одредбите на Уставниот закон за правата на националните малцинства, како и Законот за употреба на јазикот и писмото на националните малцинства. Исто така, како приоритетна потреба се истакна и развојот на маргинализираните подрачја населени со припадници на националните малцинства, поврзано посебно со враќање на бегалците, како и за ромското национално малцинство.

Произлезе заклучокот дека грижата за правата на нацио-

налните малцинства треба да биде приоритетна и составен дел од програмите на Владата на Република Хрватска.

На овој состанок, воведен говор дадоа м-р Бранко Сочанац, директор на Канцеларијата за човекови права и права на националните малцинства и Александар Толнаер, претседател на Советот за националните малцинства на Република Хрватска, а во расправата зе-

доа учество: Борис Милошевиќ, помошник на министерката за управа, саборските застапници на националните малцинства проф. д-р Милорад Пуповац, д-р Фурио Радин и Вељко Кајтази, проф. д-р Весна Црниќ-Гротик, претседателка на Одборот на експерти на Советот на Европа за имплементација на Европската Конвенција за регионалните и малцинските јазици, како и претставниците на Министерството за управа, Министерството за правосудство, Министерството за наука, образование и спорт, Министерството за култура, Министерството за внатрешни работи, Министерството за надворешни и европски работи, Министерството за регионален развој и фондови од Европската унија, Канцеларијата на народниот правобранител, Канцеларијата на комисији за односи со верските заедници, Агенцијата за електронски медиуми и Хрватската радиотелевизија.

Биљана Митревски

Проект за поддршка на советите на националните малцинства

Целта е да се создадат предуслови за активно перципирање на советите на националните малцинства во реализација на набљудувањето на имплементација на Уставниот закон за правата на националните малцинства и развојот на сопствени локални заедници на подрачјето на Република Хрватска

на националните малцинства на Република Хрватска, м-р Бранко Сочанац и претседателот на Советот за националните малцинства на РХ, Александар Толнауер, како и членовите на проектниот тим: Лидија Јапец, водителка на проектниот тим, Ненад Карајиќ, задолжен за истражувања и едукации, и Борис Беречек, водечки ИТ експерт.

Во рамките на овој проект ќе биде спроведена ГАП анализа на капацитетите и потребите на советите и претставниците на националните малцинства за надзор на имплементацијата на Уставниот закон за правата на националните малцинства, ќе се развијат инструменти за зголемување на ефикасноста на дејствувањето на советите и претставниците на националните малцинства, ќе се направи веб страница и прирачник. Во пет регионални центри, ќе се реализира и едукација на тренери на советите и претставниците на националните малцинства, со акцент на вмрежување со останатите учесници на развојот на локалното општество. Проектот ќе трае 18 месеци и тоа од 1 февруари 2016 до 31 јули 2017 година.

Биљана Митревски

На 31 март 2016 година во организација на Канцеларијата за човековите права и правата на националните малцинства на Владата на Р. Хрватска, во соработка со конзорциумот кој го чинат WYG советување д.о.о. и Течед советување и услуги д.о.о. од Загреб, се одржа воведна конференција на проектот „Поддршка на советите на националните малцинства на локално ниво“. Проектот се реализира во рамките на Програмата на ЕУ за Хрватска, ИПА 2012, а целта е да се создадат предуслови за

активно перципирање на советите на националните малцинства во реализација на набљудувањето на имплементација на Уставниот закон за правата на националните малцинства и развојот на сопствени локални заедници на подрачјето на Република Хрватска.

На претставувањето на Проектот присуствуваа и претставниците на националните малцинства, на кои им беа презентирани проектните активности и очекуваните резултати, директорот на Канцеларијата за човековите права и правата

ICC 3D d.o.o.
 DEZINFEKCIJA • DEZINSEKCIJA • DERATIZACIJA
 Radnička cesta 75 • 10000 Zagreb
 tel.: 01/60 40 100 • fax: 01/60 40 103
 mob: 091/5251 141
 e-mail: icc-3d@icc.hr

**Razlika koja se vidi.
Savršeno je moguće.**

МКД „Илинден“ веќе 25 години ги зближува Македонците

Илинден е најстаро македонско културно друштво во Република Хрватска, основано на 13 јануари 1991 година во Риека на иницијатива на дваесетина ентузијаста. По пописот на граѓаните од 1981 година на ова подрачје, тогашната заедница на општините, денешнава Приморско-горанска жупанија, живееле и работеле околу 930 Македонци

На Божиќ пред црквата св. Флоријан и Себастијан

Македонците на овие простори почнале со доселување во XX век по II светска војна. Доселувањето било предизвикано од социјален, но и политички аспект. Од 1947 до 1950 година на овие простори се доселувале занаетчиите, а во следниот бран од 1960 до 1980 година и многу други Македонци, барајќи подобра заработка и услови за живот. Структурата на

доселените Македонци била најразновидна – од работници, занаетчи, техничари, инженери, лекари, стоматолози, воени лица и др. Пред формирањето на Друштвото овие луѓе не се познавале меѓу себе ниту пак имале меѓусебни комуникации на својот мајчин јазик. Јазикот, обичаите, историското минато, културните обележја и сите национални вредности малку по малку се

подзаборавале. За сето тоа да се елиминира, бил формиран Иницијативен одбор, кој предложил да се формира Друштво. Во одборот беа именувани В. Настески, А. Ефремов, д-р К. Милески, М. Митевски, С. Нестороски, а покасно му се придружи и М. Давчевски, но потоа и многу други кои слушнаа за акцијата. На основачкото Собрание беше избрано раководство на Друштвото и тоа Михаило Давчевски за прв претседател, а Владо Настески за секретар на Друштвото.

Успехот е потполн

Гледано наназад, успехот е потполн. По формирањето на Друштвото направена е и Програма за работа, во која главен акцент е ставен на организационските проблеми (Статутот, финансиите, просторот за работа, амблемот и др.), што и беше основа за остана-

тите општествени и културни манифестации што беа планирани. Со отворањето на просториите Друштвото на 22 декември 1991 година, добива подлога за понатамошна работа. Набрзо се воспоставени определени врски со културните институции во РХ и во РМ. Но, со агресијата над Хрватска се прекинати сите контакти со Македонија. Македонците во Риека, како лојални граѓани во РХ, веднаш застапаа на страната на хрватскиот народ во одбрана на хрватскиот интегритет, бидејќи Република Хрватска ја чувствуваа како своја татковина. Проф. д-р Драги Стефанија во една пригода во Риека рече „Распнати помеѓу Македонија, која ја сакаат и познаваат, и Хрватска, која ја запознаа и засакаа како своја втора татковина, тие рамноправно им припаѓаат и на двете култури“. Основањето на МКД „ИЛИНДЕН“

Во Роч на св. Кирил и Методиј 2010 г.

Во Домот на пензионерите „Кантрида“

граѓаните на Риека го примија со големи симпатии, а многу од нив се вклучија во неговата културна програма.

Во првата фаза, кога Илинден го расчистуваше патот и на другите малцински здруженија во РХ за време на војната, Програмата на Друштвото се остваруваше со помали културни манифестации: прослава на годишнини, книжевни вечери, верски празници и сл. Формирана е фолклорна, пејачка, рецитаторска и шаховска секција, мала школа „Да зборуваме македонски“, како и секција за грижа кон постари луѓе.

Како граѓани на Риека и на Република Хрватска, членовите на „Илинден“ активно беа вклучени во одбраната на РХ, но и со голем интерес ја следеа состојбата во Македонија. Во таа смисла членовите на ова Друштво упатуваа бројни апели до Владата на Република Хрватска за поддршка на Република Македонија на нејзиниот пат за осамостојување и независност. Особени контакти „Илинден“ имаше со проф. д-р Горан Калоѓера од Филозофскиот факултет во Риека и со Катедрата за македонски јазик и литература, со другите подоцна формирани македонски друштва во РХ, како и со Амбасадата на РМ во Република Словенија и амбасадорот Димитар Мирчев, а потоа со Амбасадата во РХ со Љиљана Наумова Марчетиќ, до доаѓањето на новиот амбасадор м-р Сервет Авзиу.

Во посета на Градското собрание на Град Скопје во 2009 г.

Негување на традицијата

Почетните успешни резултати се дел од активностите на рецитаторската секција што беше најуспешната почетна работна секција. Интерпретацијата на првите одржани литературни вечери беа посебно доживување за присутните. Активностите на Друштвото во наредните години станаа сè побројни, поактуелни и позабележителни во РХ и РМ. Се редат гости од другите македонски здруженија, гости од Македонија. Програмата за работа на Друштвото е доста интересна, се планираат голем број предавања, музички активности, изложби, литературни активности и многу остварувања од македонската кинематографија. Одбележување на верските и националните празници на двата народа станаа за МКД „Илинден“ како дел од традиција.

Со својата работа и организација, разбирање и толеранција, Друштвото е пример за почит и согледба, а неговите членови се угледни и уважени граѓани во нивната втора татковина. Во прекрас-

ниот македонски дом кој се наоѓа во срцето на градот (Матачијева 5), со модерен европски дух, под еден покрив се сместени четирите правни субјекти: МКД „Илинден“, Претставникот на МНМ за ПГЖ, Советот на МНМ за Град Риека и МПЦО „Св. цар Константин и царица Елена“.

Негување на традицијата е битен елемент за сопствена идентификација. Секако дека танцовачката и пејачката група, заедно со оркестарот се најрепрезентативниот дел на МКД „Илинден“. Гордост е изучувањето на македонскиот јазик во основното и средното образование со најмладите членови, а Лекторатот по македонски јазик и литература на Филозофскиот факултет во Риека од самиот почеток стана најголем македонистички центар во светот.

Во 2006 година отпечатена е првата книга монографија, која опфаќа период од шеснаесет години, поточно од 1991 до 2006 година, а која со својата содржина е вистинско богатство и документ со непроценливо значење за почетоците, работи-

те и успехите, но и за неговата иднина. Новата или поточно втората монографија на МКД „Илинден“ излегува од печат кон крајот на 2011 година и опфаќа период од 2006 до 2011 година. Во содржината хронолошки е документиран текст со фотографии.

Во „Илинден“ катадневно е живо и разновидно. Секој ден нешто се случува, едноставно протекува река од луѓе. Се собираат да ги одбележат древните верски празници, традиционално да се дружат и да се забавуваат за Нова година и за Осми март, со стотици да се соберат во „Голубињак“ за светиот Илинден. Така се одржувани предавања за најзначајните настани, личности и дела од традиција и континуитет на Македонија, одбележувани се традиционалните чествувања на сесловенските просветители св. Кирил и Методиј кои и на овие простори, во Истра и на островот Крк оставиле трагови од глаголицата. Особено место земаат ликовни изложби. Тука се и промоции на нови книги и списанија, книжевни вечери и разговори.

Така Друштвото стана врска на Македонците со татковината – со родната грутка, нè зближи, ни овозможи меѓусебни познанства и ни создаде место каде што секој од нас може да учествува во креирањето, негувањето и промоцијата на севкупното културно богатство од нашата родна Македонија.

Владо Настески

Календар на настани

Оваа пролет избобилуваше со настани поврзани со Македонците и Македонија. Ќе споменеме неколку од нив...

8 март – На Филозофскиот факултет при Универзитетот во Загреб, во рамките на колегиумот *Македонски филм*, беше прикажана проекција на дигитално-реставрирани филмови од браќата Јана-

ки и Милтон Манаки, пионерите на филмот и фотографијата на Балканот. Беа прикажани вкупно 43 филмови на кои се снимени секојдневниот живот, обичаите, празниците и некои од клучните историски настани и лично-

сти помеѓу 1905 и 1913 година (Баба Деспина, Перачки, Влашко оро, Прослава на Ѓурѓовден, Селска свадба, А. Караѓорѓевиќ во посета на Битола и др). Филмовите се неми, а текстот е на македонски и англиски јазик.

29 март – Писателката Румена Бужаровска, која е меѓу најистакнатите претставници на современата македонска литература, во „Cafe u Dvorištu“ во Загреб го претстави хрватскиот превод на

збирката раскази *Мојот маж* во издание на „Алгоритам“. За книгата зборуваа писателот Кристиан Новак, преведувачот Ивица Баковиќ и уредникот Круно Локотар. Едно од врвните дела на оваа

млада авторка кое критичарите го нарекуваат „сочно откритие од југ“, а чии приказни општествено ангажирано од женска позиција ја одразуваат драмата на секојдневниот живот. *Мојот маж* е трета кни-

га на Бужаровска која е преведена и објавена во Хрватска.

31 март – Во Хрватскиот народен театар во Вараждин гостуваше Народниот театар од Штип со претставата *Отворац за конзерви* од Виктор Ланокс. Според критичарите, тоа е една од најтажните, а воедно и најсмешна животна приказна на

два лика, Жан и Жак. Претставата ја воодушеви публиката, особено настапот на двајцата актери, Миле Вратоевски и Владимир Тулиев, кои во серија на комични ситуации претставија една специфична трагедија. Проектот е реализиран во соработка со Општината Штип,

Центарот за култура „Ацо Шопов“ Штип, Хрватскиот народен театар во Вараждин, хрватската амбасада во Македонија и Заедницата на Хрватите „Либертас“ Штип. Претставата е во режија на Стојан Матавуљ кој е заслужен и за изборот на сценографијата, костимите и музиката.

1 април – Најновите достигнувања во земјоделството, стопанството и занаетлиството можеа да се видат во рамките на *19. Пролетен меѓународен Бјеловарски саем, саем на земјоделска механизација и дрвниот свет* одржан во Гудовец. Од минатата година овој саем е член на меѓународната организација EURASCO која ги обединува најуспешните и најдобрите европски саеми. Саемот од година во година сè повеќе расте, а доказ за тоа се сè поголемиот

број на успешни домашни и странски фирми, и околу 500-тина излагачи. Земја-партнер на овогодинешниот саем беше Република Македонија, а мани-

фестацијата ја отворија министерот за земјоделство на РХ, Давор Ромиќ и амбасадорката на Р. Македонија во Р. Хрватска, Даниела Караѓозоска.

6 април – Кралицата на ромската музика Есма Реџепова, одржа концерт во КС

17 април – Во КС „Ватрослав Лисински“ се одржа концертот *На гости кај Клинци-те*, на кој детскиот хор *Клинци од Рибњак* за прв пат го угости хорот *Златно славејче* од Македонија. *Клинци од Рибњак*, *Екс Клинци* и *Златно славејче* заедно запеаја на овој пролетен концерт, заиграа со

членовите на *Студиото за танц Рибњак*, а сите ги забавуваа познатиот хрватски пејач Жак Хоудек. Инаку, хорот *Златно славејче* постои од 1971 г., собира деца од 7-14 години, гостувале секаде низ светот и добиле бројни признанија. Концертот ја разгали публиката, а аплаузите не стивнуваа.

„Ватрослав Лисински“. Таа особено ужива кога настапува во Загреб, бидејќи ја врзуваат убави спомени од почетокот на нејзината кариера зашто овде ја снимила својата прва плоча, на само 11 години возраст. Загрепската публика беше во схишена од концертот

со кој Есма ја започна регионалната турнеја по повод јубилејните 55 години кариера. Двата полни часа позитивна енергија, топлина, врвна музика и разиграната публика беа доказ колку културната различност може да воодушеви.

21 април – Промоцијата на новиот албум „*The Scissors*“

(*Ножици*)“ на Васко Атанасовски Трио се одржа во клубот „Vinyl“ пред добро расположената загрепска публика. Групата слави 6 години постоење, а симболичниот наслов на албу-

мот најавува промени. Со вокалот Васко кој свири на дувачки инструменти – саксофон, флејта, Триото го сочинуваат Марјан Станиќ на тапани и перкусии и Дејан Лапања на гитара. Васко е познат и по соработките со врвни музичари од светот на џезот, класичната и етно музиката. Новиот албум звучи енергично во стил на „world jazz“ музиката, но на промоцијата можеа да се слушнат и посоефицирани мелодии како што е баладата *Ножици*.

Е. П.

Презентација на македонските обичаи и традиција

Љерка и Славица во македонски народни носии на ревијата во Иваниќ-Град

Велигденска изложба на националните малцинства во Врбовец

МКД „Охридски бисер“ од Загреб, оваа пролет учествувааше на неколку случувања по повод католичките велигденски празници.

Во организација на градското Здружение на пензионери во Иваниќ-Град на 12 март 2016 година се одржа ревија на народни носии наречена **Народни носии од бабините ковчези**. Богатиот дух на минатото беше прикажан низ дури 24 различни носии, хрватски и на националните малцинства. МКД „Охридски бисер“ се претстави со народни носии од Источна и Западна Македонија. Освен добра предвелигденска забава и дружење, настанот допринесе ова народно богатство да се сочува од заборав.

Оваа година, за прв пат велигденската изложба на националните малцинства на Град Загреб и Загрепската жупанија се одржа во Врбовец. Отворањето беше на 15 март во Малата галерија на Народното отворено училиште, во организација на Град Врбовец и Загрепската жупанија, а во соработка со Координациите на советите и претставниците на националните малцинства за Град Загреб и Загрепската жупанија. Изложбата насловена **Традиција која**

не поврзува опфати украсни велигденски јајца низ разни традиционални обичаи на десет национални малцинства. Македонската велигденска традиција и значењето на црвеното јајце го претставија МКД „Охридски бисер“ од Загреб и Советот на МНМ за Град Загреб. Отворањето на изложбата го збогати и културно-уметничкиот настап на КУД Чешка беседа.

Во Културниот центар Дубрава, под покровителство на Народниот универзитет Дубрава, на 19 март се одржа манифестацијата **Традиција која не поврзува** на предвелигденски и

велигденски обичаи на Хрватите и на припадниците на националните малцинства на Град Загреб. Организирани се креативни работилници и претставувања на полското, српското, бугарското, словенското, украинското, чешкото и македонското малцинство. Нашите обичаи и традиција беа претставени преку македонските специјалитети, велигденски јајца и ракотворби, приготвени од вредните раце на членките на кулинарската секција и етно-работилницата *Разбој* при МКД „Охридски бисер“ од Загреб.

Е. Петровска

Претставување на велигденските обичаи во Дубрава

Александар Прокопиев пред сплитската публика

Граѓанските здруженија *Курс и Диску(р)сија* во соработка со Македонското културно друштво *Македонија*, во предвечерието на *Ноќта на книгата* во познатиот сплитскиот хотел Белви, ги претставија Александар Прокопиев, македонскиот писател и раскажувач, и Хелена Саблиќ Томиќ, писателката и професорката на Уметничката академија во Осиек. Долготрајната соработка помеѓу МКД *Македонија* и овие две здруженија од Сплит, резултираше со честа која им беше укажана со настапот на мандолинскиот ансамбл *Клинци-мандолинци* на МКД *Македонија*, кој ја отвори оваа поетска вечер со *Се посврши сербез Донка*, за чија изведба доби голем аплауз од присутната публика.

Потоа под стручно-то водство на модераторот Бранимир Главаш на сплитската книжевна публика им беа претставени Македонецот Александар Прокопиев и Хелена Саблиќ Томиќ од Осиек. Прокопиев, кој престојува во Сплит во

рамките на меѓународниот проект *Писател во резиденција*, што веќе десетта година го организира здружението *Курс и Диску(р)сија*, беше претставен како еден од најутледните македонски писатели чији дела се преведени на десетина јазици и како добитник на престижната литературна награда „Балканика“ и на многу меѓународни признанија за анимирани филмови работени според негови сценарија. Интересен беше и биографскиот податок дека своевреме-но свирел во културната група *Идоли*. Исто така

сплитската публика имаше прилика да проследи еден анимиран филм по сценарио на Прокопиев.

По претставувањето на најновата збирка бајки и приказни за возрасни *Човечулец* (*Čovječuljak*), во издание на Фрактура, на хрватски јазик, се премина на претставување на најновата збирка на Хелена Саблиќ Томиќ подимето *Скривено око*, во која таа ги пренесе своите интимистички записи и интригантни општествени коментари на секојдневието, поврзани со нејзините патувања низ Европа, а

особено низ Македонија.

Со уште неколку реда на македонската музика, што наиде на одличен прием кај публиката, по двочасовното дружење во овој реномиран сплитски хотел, присутните се поделија преполни со топли чувства и позитивни впечатоци за сите овие поврзаности на Прокопиев со Сплит, а и на сплитаните со македонската книжевност, традиција и култура.

Биљана Митревски

UGO COOL SERVIS j.d.o.o

Specijalizirani servis za održavanje, ugradnju i servisiranje ugostiteljskih aparata (rashladnih komora, hladnjaka, klima uređaja, konvektomata, perilica posuđa, kuhinjskih napa, električnih i plinskih štednjaka i pećnica, aparata za kavu te ostale ugostiteljske opreme)

Tel.: ++385 1 6040 103; Faks: ++385 1 6040 100; E-pošta: ugocool@icc.hr; Mob.: 099 676 2859

Глаголска книжевна традиција

„Светите книги за таквите пеат пофално зборувајќи: ќе се изнајде премудроста на древните, поживејте во пророштвата, зачувајте ги повестите на знаменитите мажи, и излезете во симболите на приказните, послужете меѓу големците и јавете се пред игумените; минете преку земјите на туѓите народи, и доброто и злото во луѓето ќе биде искушано низ вас...“, извадок од „Похвалното слово во спомен на светите и преславни учители Кирил и Методиј“ – Климент Охридски

На 30 март 2016 година, Амбасадата на Р. Македонија во Р. Хрватска организираше тркалезна маса под назив *Глаголска книжевна традиција*, по повод 1100 години од упокојувањето на Св. Климент Охридски, која се одржа на Филозофскиот факултет во Загреб, а беше поддржана од Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб. Модератор на настанот беше проф. д-р Борислав Павловски, водител на Катедрата за македонски јазик и книжевност на Филозофскиот факултет во Загреб. Поздравен говор одржа амбасадорката на Р. Македонија во Р. Хрватска, Даниела Караџоска.

– На 9 август оваа година ќе се навршат 1100 години од упокојувањето на свети Климент Охридски, кој се смета за, несомнено, најистакнатиот ученик на словенските првочители Кирил и Методиј. Неговото значење за нас, Македонците, е исклучително и немерливо, затоа што тој е основоположник на словенската писменост на наша почва и првиот

словенски оригинален писател. Формирајќи ја Охридската книжевна школа, позната и како Светиклиментов универзитет, тој создава образовна институција од висок ранг каква што немало не само на Балканот, туку и пошироко во Европа. Тука на најдобар можен начин ја продолжил светата просветителска мисија на своите учители, посочи амбасадорката Караџоска.

Од Катедрата за старословенски јазик и хрватско глаголаштво при Филозофскиот факултет во Загреб беа водите-

лот проф. д-р Матео Жагар, кој говореше за *Кирилometодско наследство во современиот хрватски културен идентитет* и проф. д-р Стјепан Дамјановиќ, кој ги претстави *Кирилometодските корени во хрватско-глаголската традиција*. Темата на излагање на проф. д-р Митко Панов од Институтот за национална историја во Скопје, беше *За создавањето на глаголицата во балканските наративи (XIX век)*, додека за *Глаголицата како реплика и реминисценција во македонските кирилски ракописи од XII до XIII век*, говореше проф. д-р Димитар Пандев, редовен професор на Катедрата за македонски јазик и јужнословенски јазици на Филолошкиот факултет во Скопје.

Св. Климент Охридски, високо образувач, трудољубив и над сè талентиран писател и поет, ги постави темелите на средновековната македонска книжевност со врвни дела кои ќе ги препишуваат и практикуваат сите словенски средини.

Е. Петровска

Меѓународна трибина: Историски односи на ВМРО и ХСС

евроатлантските интеграции од Грција поради билатералниот спор за името на македонската држава. Истакна дека по формирањето на неформалната група *Пријатели на Македонија* била вербално нападната од членови и симпатизери

на радикалната и неонацистичката партија *Златна зора*. За крај на своето предавање кажа дека сега на прашањето кој стои зад неа во Македонија, може да каже – сиот македонски народ.

Во своето излагање д-р Сузана Лечек прикажа видување на Стјепан Радиќ, на државата и нацијата. Радиќ како прв хрватски политиколог и врвен политичар бил свесен за геополитичката ситуација и барал модел за остварување на хрватските национални интереси во демократска и пацифистичка сфера.

Суштината на предавањето од д-р Теон Џинго е во насловот

Некомпатибилни сојузници: ВМРО и ХСС. Додека ХСС на Радиќ е демократска и пацифистичка, ВМРО во првата половина на XX век е милитаристичка и терористичка организација. Водствата на двете организации имале неколку кратки средби во периодот од 1923-1924 година, но не дошло ни до соработка ниту до заедничко дејствување. До крајот на 20-тите години на XX век сите водачи на ВМРО и Стјепан Радиќ како претседател на ХСС биле убиени во рани атентати. Македонија и Хрватска дури по распаѓањето на авнојската Југославија во 1991 година стекнале независност и самостојност.

На трибината беше советникот при амбасадата на Р. Македонија во Р. Хрватска Мачеј Качоровски и повеќе професори од Факултетот за политички науки, како и други уважени јавни личности.

Благоја Мирчевски

Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб во соработка со Одделението за политикологија на Матица хрватска на 17 март 2016 година во Палатата на Матица хрватска во Загреб одржа меѓународна трибина со наслов *Историски односи на ВМРО и ХСС – соработка, цели и дејствувања*. На трибината учествуваа д-р Сузана Лечек од хрватскиот Институт за историја и д-р Теон Џинго од Институтот за национална историја во Скопје. Воведно предавање одржа Маријана Петир, хрватска пратеничка во Европскиот парламент.

Петир кажа дека Македонија е неправедно блокирана во

Балканските војни и Македонија

Во просториите на Зелена акција во Загреб на 18 март 2016 година Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб организираше предавање и проекција на документарниот филм *Балкански војни и Македонија*. Предавач беше д-р Теон Џинго од Институтот за национална историја во Скопје, а со трибината модерираше Благоја Мирчевски. По краткиот вовед на д-р Џинго се прикажа документарниот филм.

Македонија до Балканските војни во 1912-1913 година беше во состав на Османлиската империја. Македонското национално будење почнува во XIX век како во политичка, така и во културна сфера. Македонскиот народ се организира и пристапува на разни видови на борба за својата слобода. Сека-

ко, најпознато востание на македонскиот народ е Илинденското востание од 1903 година кога е формирана Крушевската република и кога се поставени темели на македонската држава во демократска правна рамка.

Соседните држави на Македонија создадоа Балкански сојуз и со заеднички сили го ослободија целиот дел на Балканскиот полуостров кој преостанал во турското царство. Меѓутоа, бргу се виделе причините и карактерот на „ослободителите“. Набргу после Првата балканска војна започна и Втората балканска војна, таканаречена „војна за Македонија“, кога Бугарија незадоволна со пленот започна војна со своите довчерашни сојузници. По Балканските војни, Македонија е поделена меѓу Грција, Србија и Бугарија, а еден мал дел ѝ припадна и на

Албанија. Во освојените подрачја секоја држава започнува жестока колонизација и асимилација. Автохтоното македонско население, но и другите малцинства биле убивани и протерувани или потполно обесправувани. Денешната Република Македонија е делот кој го освоила Србија, додека се другите делови од историска и етничка Македонија во состав на Грција и Бугарија, а преостанатото македонско автохтоно население не е признаено и нема малцински права во наведените држави.

Благоја Мирчевски

Инспирацијата ја добивам од љубовта кон Македонија

Македонското културно друштво „Билјана“ функционира во Задар од 1999 година. Во сите овие години може да се пофали со многу манифестации, случувања и промоција на македонската култура во најразлични форми. Последните 12 години Мирјана Мајиќ ја врши функцијата претседател на ова Друштво, но освен оваа улога таа е едноставно и добриот дух на Друштвото

Во нејзината биографија може да се најдат безброј случувања во кои таа ја имала главната улога, многу проекти, изложби, трибини и настани од друг вид во организација на МКД „Билјана“ или во соработка со Заедницата на Македонците во РХ и други друштва од Задарската жупанија. Во оваа прилика имавме можност да дознаеме нешто повеќе за тоа како таа ја доживува својата работа во Друштвото.

Веќе 12 години сте претседателка на МКД „Билјана“. Колку се променило Друштвото во сиве изминати години?

Промените се големи. Во смисла на активности, на многу побогата програма, денес имаме многу повеќе случувања. Што се однесува до членовите, тие се изменуваат, доаѓаат нови, но остануваат и старите. Ентузијазмот секогаш постои и веќе со години се состануваме еднаш неделно да се дружиме и разговараме за заеднички теми. Секако, дружбите се понекогаш и почести во случаи кога орга-

низираме разни трибини, македонски седенки, манифестации или други случувања.

После толку години, од каде наоѓате инспирација да продолжите со своите активности?

Инспирацијата ја добивам од љубовта која ја чувствувам кон Македонија, навистина таму ми е срцето и душата. Но, меѓу другото и не би сакала да згасне Друштвото кое толку долго функционира. Сè уште никој не покажал интерес да ме наследи, а и добивам безрезервна поддршка од членовите. Веројатно затоа што добро ја вршам работата, квалитетно и со љубов. Секако, имам верба во останатите членови и верувам дека кој и да дојде после мене на оваа функција ќе ја извршува работата одлично. Има доста работа која бара време и знаење.

Кои се најголемите признанија за МКД „Билјана“?

Со сигурност знаеме дека сме најактивно друштво во Задарската жупанија. За тоа добиваме информации од институциите во градот со кои соработуваме. Секојдневно добиваме пофалби од претставниците на Задарската жупанија и Град Задар, како и од претставниците на останатите друштва кои се активни на ова подрачје. Најголемото признание е секако одличната соработка со градските и жупаниските власти. Секое наше случување е проследено од новинари, гости од јавни институции.

Што лично за Вас претставува водењето на Друштвото, кои се вашите успеси?

Секако дека сама не можам сè. Во Друштвото има 5 луѓе кои помагаат и работат деноноќно

кога се организираат настани. Тешко е и напорно, но кога ќе го видиме крајниот резултат, задоволството и среќата се преголеми и тогаш знаеме дека трудот се исплател. Како пример само ќе го истакнам „Денот на културните различности“ каде нашиот штанд секоја година има најголем успех и е најпосетен. Инаку, што се однесува до мои лични признанија и сатисфакции, во 2015 година добив благодарница за учество на поетската манифестација на патриотски песни „СТИЈЕР СЛОБОДЕ“ во Книн за промоција на патриотскиот стих. На ова случување ја прочитав песната „Да заборавам“ посветена на мојот син кој учествуваше во војната. А еве веќе оваа година сум член на жирито на „СТИЈЕР СЛОБОДЕ“ за избор на најдобра песна. Потоа имам добиено литературна награда „Донат“ од хрватското литературно друштво Задар за специјален придонес.

Исто така, во 2012 година бев добитник на награда од весникот „Нова Македонија“, првиот дневен весник во Македонија, за извонредна соработка со „Нова Македонија“ и искрена промоција на културните македонски вредности во РХ. Наградата ми ја врачи директорот на „Нова Македонија“, Ратко Лазарески, а јас му возвратив со песна посветена на „Нова Македонија“.

Голям успех во изминатите 5 години е и емисијата насловена „Македонска ура“, која се емитува на „Радио 057“ и која во октомври оваа година слави 5 години. Ова ќе биде јубилеј кој се надеваме дека специјално ќе го прославиме. Мило ми е што сме добро прифатени од ова радио, од директорот и од слуша-

телите. Луѓето веќе ме препознаваат по гласот и ми кажуваат дека им се допаѓаат нашите рецепти како и обичаите кои ги раскажувам. Иако една година за таа емисија немаше доволно средства, заради добрата репутација и по барање на слушателите, одеше во етер, иако не беше финансирана. Понекогаш е мал проблем кога не можам да се сетам за што да зборувам, но кога се приближуваат нашите верски празници добивам идеи и инспирација.

Имате ли неостварени желби во врска со МКД „Билјана“?

Една желба која не успеваме да ја оствариме е секако нов простор каде би функционирало Друштвото само. Веќе

долго време сме во просториите на Дијабетското друштво од Задар и навистина сме благодарни што сме добро прифатени, но чувствуваме потреба да имаме простор само за нас, каде можеме да се собираме, организираме трибини и разговараме за важни теми.

Што би сакале да им препорачате на младите кои ќе ве наследат?

Кога нема повеќе да ја вршам функцијата претседателка на Друштвото би сакала младите да продолжат со оваа работа. Би сакала да работат колку што работиме и ние и уште подобро и поквалитетно, бидејќи светот останува на младите.

Елена Кипровска Кнежиќ

Плодна година за МКД „Билјана“

МКД „Билјана“ на 23 март го одржа своето годишно Собрание. Претседателката Мирјана Мајиќ ги поздрави присутните и го предложи дневниот ред. Извештаите на Друштвото беа едногласно прифатени. Претседателот на Надзорниот одбор, Бошко Кнежиќ, го прочита записникот на одборот во кој беше јасно истакнато дека нема никакви забелешки во врска со финансиското делување на Друштвото.

Потоа беше претставен Планот за работа за 2016 година со напомена дека реализацијата на донесениот План зависи од средствата кои ќе бидат одобрени од Советот за националните малцинства на Република Хрватска. Планот на работа беше едногласно усвоен после кратка расправа во која се дискутираше за активностите на Друштвото. Претседателката Мајиќ им се заблагодари на присутните, а особено на одредени членови на Друштвото за посебната соработка, меѓу кои Драган Јакимовски, Надица Жампера, Венцислав Мајиќ и Шиме Жампера. Таа ја искори-

сти оваа прилика на присутните членови да им се заблагодари за активното учество во програмите и работилниците кои ги организира Друштвото и кои секогаш резултираат со големи успеси. Во таа смисла, таа ги пренесе пофалбите кои ги добива од претставниците на градот и Задарската жупанија со која МКД „Билјана“ има успешна соработка веќе низ години наназад, како и од останатите претставници на друштвата од

Задарската жупанија. Во продолжение, Бошко Кнежиќ ја пофали соработката на Друштвото со Хрватското литературно друштво Задар, која се одвива со активно учество на Мирјана Мајиќ.

МКД „Билјана“ е отворено за конструктивни идеи или желби за соработка или за нови проекти со што би се збогатила и програмата на МКД „Билјана“.

Елена Кипровска Кнежиќ

Малцински грла во еден глас за Осиек

Македонски, словачки, унгарски, чешки, руски, украински и други малцински грла во еден глас, на хрватски јазик со песните „Мој Осиек“ и „Химна на Европа“

На 17 март 2016 година, на плоштадот Анте Старчевиќ во Осиек, на иницијатива на претставничката на македонското национално малцинство за Град Осиек, Јагода Тренеска Цветичанин, хорот на националните малцинства ги отпеа песните „Мој Осиек“ на Бранко Михаљевиќ и химната на Европската унија „Ода на радоста“ од Лудвиг ван Бетовен, во пресрет на кандидатурата на Осиек за престолнина на културата за 2020 година.

Хорот го сочинуваа пејачи од 22 национални малцинства

во Осиек, кои заедно со членовите на ХКУД „Осиек 1862“ ги извежбаа овие песни и настапија под диригентската палка на првенецот на осиечката опера при Хрватскиот народен театар, Слободан Цветичанин. Најбројни беа членовите на МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек. Тихомир Сливка, музички продуцент и претставник на ХКУД „Осиек 1862“, истакна дека не беше тешко и дека сето тоа беше направено од љубов кон градот на Драва и од желба Осиек да биде идната престолнина на културата.

Нивната изведба ја следеа многу граѓани и независни експерти кои престојуваа во Осиек, со цел да ја проценат подготовноста на градот за освојување на оваа престижна титула.

Иако Осиек не ја доби можноста да биде нов европски град на културата, ништо од стореното и планираното нема да биде залудно. Ова го вети заменикот на градоначалникот Владимир Хам, а ние му веруваме и ветуваме дека ќе продолжиме да бидеме активен дел од позитивните промени во нашиот град.

Јулијана Тешија

Претставниците на МНМ на гости кај учениците по македонски јазик

На 12 март 2016, на гости кај учениците по македонски јазик и култура во ОУ „Вијенац“ дојдоа необични гости: претставниците на македонското национално малцинство за Град Осиек и Осјечко-барањската жупанија, Јагода Цветичанин и Драгољуб Сиљаноски.

Повод за дружењето беа претстојните велигденски празници, а непосреден повод – желбата на претставниците на МНМ на децата да им ја покажат важноста

на нивното залагање за чување на јазикот и културата на нашите предци. Се разбира, претставниците не дој-

доа со празни раце, па децата, расположени за прашања, им се израдуваа и на гостите и на подароците.

Покрај учителките Маја Јовановски и Емилија Игнатова-Леко, присутни беа и претседателот на МКД „Браќа Миладиновци“, Борис Трајановски и директорката на училиштето Весна Врбошиќ, на која ѝ беа врачени подароци во знак на благодарност за осумгодишното гостопримство за изведување на наставата по македонски јазик и култура.

Ј. Т.

МКД „Браќа Миладиновци“ – најдобри!

„Везилки“

„Бисерчиња“

„Вардарки“

Колку е убаво кога трудот бива награден! Токму тоа оваа година, на 19 март 2016 му се случи на нашето Друштво: МКД „Браќа Миладиновци“ доби Признание за најдобро претставување на велигденските обичаи во голема конкуренција на друштва кои ги претставуваа обичаите на националните малцинства во Осиек.

Надеветнаесеттата манифестација „Шарени јајца во боите на градот“ која традиционално се одржува во сабота на Цветници, една недела пред Велигден,

штандот на МКД „Браќа Миладиновци“ привлече големо внимание уште од раното утро. Редот на граѓани кои сакаа да ги пробаат специјалитетите кои ги подготвија вредните членки на нашето Друштво беше видлива демонстрација на нашата успешност.

Оваа година се претставивме и со песна и танци: членките и членовите на „Вардарки“ и „Танец“ ја покажаа сета убавина на на-

шиот мелос на бината, а украсите, плетениците, декорациите и шарените јајца на тезгата од „Бисерчиња“ ни ја донесоа и годинешната награда за креативно прикажување на македонските велигденски обичаи.

Ете што се може, кога многу вредни раце ќе се сложат!

J. T.

„Танец Осиек“

Хуманитарен настап – дружење со децата со синдромот Даун

Има ли нешто поубаво од топлата детска насмевка, разиграчите рачиња и веселите очиња? Тоа ги дочека членките и членовите на МКД „Браќа Миладиновци“ на 5 април 2016 година кога влегоа во просторите на Градската четврт Тврѓа да го одржат својот хуманитарен настап.

Пред децата и нивните родители настапија нашите „Вардарки“ и „Танец“, а закуска подготвија членките и членовите на целото Друштво.

Настанот беше повеќе од настап: друже-

њето со овие деца и нивните родители и претставувањето на македонската култура, музика и танци пред нив беше предизвик, доживување кое го полни ср-

цето, нешто што останува за долго паметење.

Им подаривме и музика и игра и подароци – за секое дете нашата долгогодишна членка Марија Чинчурак под-

готви подароци кои самата ги одбра и спакува. Со подароците ги изградува нив, но некако уште повеќе нас, зашто децата и родителите од Здружението за синдром Даун од Осиек нè пречекаа со отворено срце, рече Борис Трајановски, претседател на МКД „Браќа Миладиновци“.

Настанот беше организиран на иницијатива на МКД „Браќа Миладиновци“, а во соработка со Здружението за синдром Даун од Осиек.

J. T.

Македонско-хрватска соработка за претприемачко учење

Претставници на гимназиите од Прилеп и Риека ги разгледаа можностите како низ процесот на образование да се мотивираат и охрабрат учениците да ги креираат и да ги реализираат своите бизнис-идеи и планови

Во рамките на проектот за претприемачко учење во организација на СЕЕЦЕЛ (SEECEL), тим од СОУ гимназија „Мирче Ацев“ од Прилеп, составен од проф. Весна Паноска – координатор на проектот, Кети Ефремоска – професор по англиски јазик, Димитар Ристески – автор на финансискиот план и проф. Николче Богданоски – раководител на тимот, на 15 март реализира посета на Првата сушачка хрватска гимназија во Риека.

Оваа гимназија од Риека, исто така, беше вклучена во наведениот проект, а посетата беше со цел да се разменат искуства за тоа како двете гимназии го имплементираа проектот во своите програми. Тимот од Прилепската гимназија го пречекаа

директорката на Првата сушачка хрватска гимназија, Џудита Франко, воедно и координатор на проектот; стручниот соработник Горан Грачанин; професорскиот тим на гимназијата што работел на проектот, како и претседателот на Ученичкото собрание, Никола Бабиќ. Претставниците на двете гимназии ги претставија своите училишта, се произнесоа во однос на реализацијата на проектот и заеднички разгледаа можности за тоа на каков начин би можело, низ образованието, да се мотивираат и охрабрат учениците да ги креираат и да ги реализираат своите бизнис-идеи и планови.

Во рамките на оваа посета на Риека, училишната делегација од „Мирче Ацев“ реализира средба и со прет-

ставници на Заедницата на Македонците во РХ, во историите на МКД „Илинден“ од Риека. Таму делегацијата ја пречекаа Илија Христовулов, претседател на ЗМРХ и претседател на МКД „Илинден“, Владо Настески, еден од основачите на

МКД „Илинден“, Илија Младенов, претседател на МПЦО „Св. цар Константин и царица Елена“, Ванѓа Калиќ, претседател на Советот на МНМ за Град Риека и Ана Азеска, лектор по македонски јазик на Филозофскиот факултет во Риека. На средбата присуствуваше и директорката на Првата сушачка хрватска гимназија, Џудита Франко.

Претседателот Илија Христовулов накратко ги запозна нашите гости од Македонија со историјатот на МКД „Илинден“ и со сите активности со коишто може да се пофали ова Друштво, како и целата ЗМРХ. Истото го направија и претставниците на Прилепската гимназија, кои подетално нè запознаа со сите свои богати активности и успеси на голем број полиња, како во Македонија така и надвор од нејзините граници. Се разговараше за различни теми од политиката, културата и секојдневниот живот, а се разменија и подароци во вид на книги.

Со ветувањата за заемна соработка меѓу гимназијата „Мирче Ацев“ и Македонците од Риека, заврши друштвата на претставниците на МКД „Илинден“ од Риека и на делегацијата од Прилепската гимназија.

Ана Азеска

„Македонците во Приморско-горанската жупанија“

Користејќи го своето досегашно знаење, но и врските и контактите со Заедницата на Македонците во РХ, а особено со МКД „Илинден“ од Риека, професорот Горан Калоџера го преточи своето долгогодишно истражување на македонското културно богатство, но и другарување со Македонците, во своето најново дело со наслов „Македонците во Приморско-горанската жупанија“ („Makedonci u Primorsko-goranskoj županiji“)

Универзитетскиот професор Горан Калоџера во словенскиот научен свет е најпознат по својата голема љубов кон Македонија и кон македонската култура, како и по своите неисцрпни истражувања на теми од областа на македонската книжевност. Во својот творечки опус, голем простор им има отстапено на темите поврзани со најголемите македонски имиња на XIX и XX век, како и на темите од поновата историја, книжевност и култура на македонскиот народ.

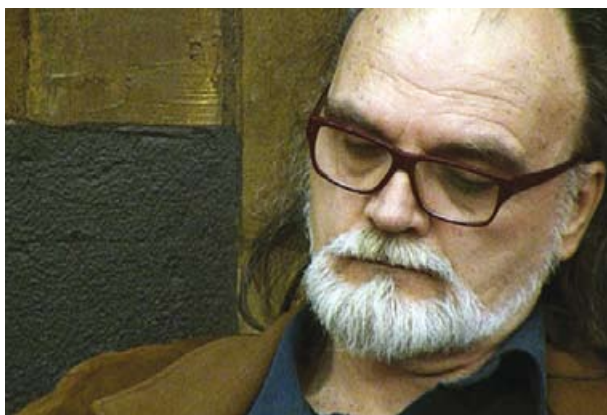
Во најновото дело авторот ја наоѓа врската меѓу приморскиот дел на Хрватска и Македонците што твореле на ова подрачје и оставиле свој белег во историјата на оваа хрватска жупанија. Започнувајќи со кирило-методијевската традиција, а завршувајќи со денешната положба и углед на Македонците што творат (или што твореле) на ова подрачје, професорот Калоџера мошне исцрпно, прецизно, но истовремено и детално зборува за

македонските историски личности, кои дел од својот животен век поминале творејќи на Приморјето; за риечката македонистика од која нераскинлив дел е Лекторатот по македонски јазик на Филозофскиот факултет во Риека, но и изучувањето на македонскиот јазик во основното училиште „Центар“; за МКД „Илинден“ од Риека како столб на македонскиот идентитет во овој дел на Хрватска; за македонскиот Конзулат во Риека, чиј конзул е токму професорот Калоџера, како и за сите дипломати, ликовни, драмски, филмски и музички уметници и

научници што поминале на ова подрачје.

Промоцијата на ова најново дело на професор Калоџера се случи на 20 април, во големата собраниска сала на Град Риека, каде што, покрај авторот, како промотори се јавија и професорката и декан на Филозофскиот факултет во Риека, Инес Срдоч-Конестра, како и професорите од Отсекот за кroatистика при Филозофскиот факултет во Риека, Саша Поточњак и Дејан Дуриќ. Сите имаа само пофални зборови за најновото остварување поврзано со Македонците и со нивната култура, а професорот Калоџера ја искористи приликата да им се заблагодари на сите оние што помогнаа во изработката на оваа книга, а особено на МКД „Илинден“ од Риека. И оваа промоција не помина без хорот на МКД „Илинден“ од Риека, којшто за оваа пригода ги изведе надалеку познатите македонски евергрини „Билјана платно белеше“ и „За многу години Македонци“.

Ана Азеска

Убавиот збор ги отвори вратите и во Скопје

„Она со што сме израснати и од каде ни се корените, она што ни е во душата и во срцето, каде и да сме, тоа секогаш ќе остане присутно во нас и ќе нè води понатаму...“, вели Елизабета Петровска

Во организација на Заедницата на Македонците во РХ, промоција на книгата кратки фолклорни жанрови од македонското народно творештво *Убавиот збор и железна врата отвора* од Елизабета Петровска се одржа на 3 март 2016 година во Скопје, во спомен-собата на Миладиновци во Градската библиотека „Браќа Миладиновци“. Книгата ја промовираше проф. д-р Васил Тоциновски, а настанот беше богатен и со прекрасните звуци на кавал на Даниел Маневски.

Ова вредно дело го идентификува човекот, просторот и времето и претставува предизвик за запознавање на традицијата и за усното пренесување на народната мудрост и искуства низ вековите. Книгата е од посебно значење за осознавање на македонската народната традиција кај иселениците. Рецензентот Тоциновски се освр-на на важноста и потребата од

издавањето на овој труд кој ќе остане како траен белег на идните генерации за проучување на карактеристиките на македонскиот безимен гениј.

- Петровска со огромна љубов кон својата татковина, ја создава книгата со мислата дека кажаните зборови бргу се забораваат, а напишаните остануваат вековнина. Самото име на книгата со многу малку, но со одбрани зборови испишува цел роман, зашто еднаш дадениот краток човечки живот само со убавиот збор ги отвора сите врати за да може да стигне насекаде и да каже дека бил човечен. Кратките фолклорни жанрови се пораки со општо човечки универзални значења и димензии, тие се влезени во генот на човекот, во неговото секојдневно живеење и тој ги носи со себеси и на крајот од светот, посочи Тоциновски.

Петровска не можеше да ја сокрие својата возбуда и благо-

дарноста до сите кои ја помогнаа реализацијата на проектот и истакна дека е горда што делото ќе биде нејзин мал придонес во ризницата на македонското народно творештво.

- Моите книги за мене се мои чеда, плод на инспирација и креативност, но тие не би имале никакво значење доколку не ги споделам со вас, читателите. Книгата ѝ ја посветив на мојата сакана внука Лина, со желба еден ден кога ќе порасне и ќе биде доволно зрела, таа да ја води низ животот и да ѝ биде патоказ, зашто она со што сме израснати и од каде ни се корените, она што ни е во душата и во срцето, каде и да сме, тоа секогаш ќе остане присутно во нас и ќе нè води понатаму, да не си ги забораваме традицијата и потеклото, рече Петровска.

Меѓу присутните на промоцијата беа и претставници на Заедницата на Хрватите во РМ. Е. П.

„Македонски бои во славонската рамница“ претставена во Скопје

На 8 април 2016 година во Градската библиотека „Браќа Миладиновци“ во Скопје, во спомен собата на браќата Миладиновци се зборуваше за „осиечките Миладиновци“ како си се нарекуваат членовите на истоименото Македонско културно друштво од Осиек.

Три елементи ги вратија (оживеаја) секавањата за 21-годишното организирано дејствување на Македонците и другите промотори на македонската култура во градот на Драва: културните манифестации и различните активности на Друштвото организирани заради зачувување и промоција на јазикот, историјата и културата, но и неговите членови и гости. Сето тоа е забележано во книгата „Македонски бои во славонската рамница“ на авторката Јагода Тре-

*Списанието на ЗМРХ
Македонски Глас и книгата во
рацете на авторката*

неска Цветичанин, а уредена од Јулијана Младеновска-Тешија.

За важноста на овој вреден документаристички запис говореа живите сведоци на опишаните настани: авторката на книгата од Осиек и писателите од Скопје, Братислав Тапковски, Васил Тоциновски и Весна Ацевска.

*Книга за амбасадорката
Данијела Баришиќ*

Покрај многубројната публика, на настанот присуствуваа и амбасадорката на Р. Хрватска во Р. Македонија, Данијела Баришиќ, претседателот на Заедницата на Хрватите во Р. Македонија, Ненад Живковиќ, директорката на Градската библиотека, Гордана Андреева, претставници од Агенцијата за иселеништво на Р. Македонија, како и на Здружението на Хрватите „Славонија“, медиумите и многу културни дејци.

Јулијана Тешија

Претставување на „Лов на елени“ во Скопје

На 10 март 2016 година во Домот на културата „Кочо Рацин“ во Скопје се одржа претставување на книгата *Лов на елени* од Васил Тоциновски. Тоа се книжевно-историски студии за македонско-хрватските книжевни релации, деветто дело на авторот објавено во Хрватска, во издание на Заедницата на Македонците во РХ.

За книгата зборуваа Васил Дрвошанов, Славчо Ковилоски

и авторот. Зад нејзиниот поетски наслов се крие потрага по трајни вредности, кои се малку познати или се воопшто непознати. Тие се однесуваат на одредени книжевни процеси, појави, автори, дела, релации на македонско-хрватските книжевни, културни, јазични и дипломатски односи и го опфаќаат периодот од втората половина на 19. век до денес. Во книгата се опишани моменти од животот на

Рацин, браќата Петкович, Мирослав Крлежа и Блаже Конески... Ова вредно дело ја доби наградата *Книжевно перо* на 8. Меѓународен фестивал „Денови на пријателите на книгата“ во Риека.

Меѓу присутните на промоцијата беше и амбасадорката на Република Хрватска во Македонија, Данијела Баришиќ.

Е. П.

Македонска „Ноќ на книгата“ во Загреб

„Така ноќна невестулке, така неискажана капко капинко. Така куршуме што мислиш на моето тело, а ја гаѓаш и погаѓаш само мојата душа...“ – извадок од песната „Ти и јас“ од збирката „Дениција“ на Петре М. Андреевски

Манифестацијата *Ноќ на книгата 2016* организирана е на Денот на хрватската книга, 22 април, а во пресрет на Светскиот ден на книгата и авторските права. Веќе петта година во Хрватска се слави културата на читање, книгата, издаваштвото и на сè она што книгата претставува во современото општество. Втора година по ред поттик на културата на читање даде и Заедницата на Маке-

донците во РХ. Во соработка со МКД „Охридски бисер“ од Загреб се одржа книжевна вечер под назив *Запознајте ја македонската поезија*. Гостите имаа прилика да уживаат во поезијата на Петре М. Андреевски, во презентацијата на книги во издаваштво на ЗМРХ и читањето поезија на македонски јазик.

Интересно осмислена од водителката Тинка Барбутов Крстева беше вечерта на пое-

зијата, книгите и пријателството, на која се покажа дека љубовта кон книгата и читањето може да ги поврзе луѓето од различна национална припадност. Меѓу присутните беше нашата саборска пратеничка, Ермина Лекај Прљаскај, а песни од стихозбирката *Дениција* читаа советникот при Амбасадата на РМ во РХ, Мачеј Качоровски и бројни други гости Хрвати, Бошњаци и Македонци.

Кога се мисли на поезија, на уметност од зборови, на љубов во нејзината најјака форма, тогаш се мисли на македонскиот книжевен бард Петре М. Андреевски. Циклусот песни за Дениција по многу нешта е посебен. Основниот мотив на авторот е љубовта кон Дениција (асоцијација на ѕвездата Деница – на светли-

на, плодност, убавина), но и љубовта во други облици, а особено кон родината. Во песните се измешани и фолклорни и митски мотиви. Голем е восхитот од чистата и силна љубов која може да го менува светот и за која поетот е подготвен да даде сè за да опстане. Преточувајќи ја таа љубов во родољубиво чувство, на моменти читателот се прашува дали е Дениција жена или татковина.

Петре М. Андреевски (1934-2006) е еден од најпознатите македонски поети, драмски автори и раскажувачи. Бил член на МАНУ, на Македонскиот ПЕН центар и на ДПМ. За своите дела добитник е на многу награди. Застапен е во сите антологии на македонската поезија објавени во Македонија и во светот.

Е. П.

Денот на жената прославен со рози

МКД „Охридски бисер“ од Загреб традиционално ги одбележува сите празници. Па, така, на 8 март 2016 година во просториите на Заедницата на Македонците во РХ се одржа прослава по повод меѓународниот Ден на жената.

На прославата пригоден говор одржа претседателот Благој Штерјов, притоа поздравувајќи ги присутните, а посебно членките на Друштвото кои неумор-

но работат низ целата година. Гостите беа почестени и со присуство-

то на македонската амбасадорка во Хрватска, Даниела Караџозоска,

која исто така ги поздравува присутните на оваа свечена прослава.

Следеше општа забава и убаво расположение за кое се погрижи водителот на пејачката група *Момии бисерни*, Сафиудин Алимоски. Прославата продолжи со музика, оро и песна, со вкусни македонски специјалитети и со симболичен подарок, по една роза за присутните припаднички на понежниот пол.

Е. П.

Поетска вечер со поезијата на Блаже Конески

„Убавите жени во мојот народ, тие брзо прецутувале, како цут од кајсија, како мајски јоргован. О неправда!“ – извадок од песната „Убавите жени“ од Блаже Конески

По повод Светскиот ден на поезијата и првиот ден на пролетта, МКД „Охридски бисер“ од Загреб на 21 март 2016 година, под покровителство на Советот за националните малцинства на РХ, во просториите на Друштвото организираше книжевно матине насловено *Поетска вечер*

со поезијата на *Блаже Конески*. Водач низ неговата поезија беше Тинка Барбутов Крстева, а присутните уживаа во рецитирањето на стиховите.

Блаже Конески (поет, прозаист, есеист, литературен историчар, лингвист и преведувач) е најзначајна личност која остави не-

избришлива трага во историјата, теоријата и поезијата на македонскиот јазик. Втемелувач е и еден од кодификаторите на современиот македонски литературен јазик и на Македонистиката на Филолошкиот факултет во Скопје (кој денес го носи неговото име), еден е од основачите и прв претседател на МАНУ и ДПМ. Учествува во составувањето на Правописот и на Речникот на македонскиот јазик, ги напиша Граматиката и Историјата на македонскиот јазик. Неговата поезија е преведена на голем број јазици, а за своето творештво добитник е на многу високи книжевни македонски и меѓународни признанија.

И покрај толку звучната биографија, овој

голем човек бил мошне скроман и тивок. И секогаш пред сè бил поет. Стилот му е безвременски и особено привлечен, а песните се со длабока, но прецизна мисла. Секој негов збор навидум изгледа едноставен, ама не е. За неговата поезија велат: „Ако не влезеш во песните од Конески, ќе бидеш пишман – ако влезеш, ќе бидеш двапати пишман.“ Овие мисли будат многу емоции и раѓаат многу теми за кои може да се дискутира. А на матинето се дискутираше за *Убавите жени*, *Везилка*, *Тешкото*, *Вљубени девојки*, *Грабеж*, *Зборот*, *Стерна*... и за уште многу други песни кои се само мал дел од богатиот творечки опус на Конески.

Е. П.

Македонија библиска земја

Во организација на МКД „Охридски бисер“ од Загреб, Хрватско-македонското друштво и претставничката на македонското национално малцинство за Загребската жупанија Лена Гапиќ, на 23 март 2016 година во просториите на Заедницата на Македонците во РХ се одржа трибината под назив *Македонија библиска земја*.

Гостите, меѓу кои беа Мирко Марковиќ, советник при владината Канцеларија за човекови права и права на националните малцинства на РХ, Горан Беус Рихемберг, претставник на германското национално малцинство за Загребската жупанија, Томе Апостолоски, претседател

на Советот на МНМ за Град Загреб, Никола Гроздановски, почесен претседател на Заедницата на Македонците во РХ и други, ги поздрави секретарката на Друштвото Виолета Штерјова. Трибината ја водеше претседателката на Хрватско-македонското друштво Јудита Реј Худечек, а осврт кон македонските предвелигденски обичаи даде и Лена Гапиќ.

Христијанството во Европа е дојдено преку Македонија, која во Библијата се споменува дури 34 пати. Неизмерна е вредноста на македонските манастири и цркви, но и народните обичаи и усните преданија не се помалку важни и значајни

за зачувување на идентитетот на еден народ. Велигден е најголемиот христијански празник и треба да се дочека со чисто срце и совест. Затоа народната мудрост создала низ обичаи, кои често се разликуваат и меѓу соседните села. Гостите со внимание го следеа излагањето живо вклучувајќи се во дискусијата со своите сеќавања за нивните обичаи и традиција.

Е. П.

Песни и поезија посветени на жената

Македонското културно друштво на Истарска жупанија „Св. Кирил и Методиј“ од Пула Меѓународниот ден на жената – 8 Март го одбележа во два дела во просториите на Друштвото.

Првиот беше преставен на 9 март со презентација на ексклузивна козметика за неа на

кожа на база колострум и алое вера – крем, гел и серуми, како и јогурт и пробиотици на база на колострум ESSENS.

Другиот дел се одржа на 12 март со пригодна програма посветена на жената, преставена како сопруга, мајка, деловна жена, а се зборуваше за нејзините права и дискриминација.

Настанот започна со звуците на гајда и роженица во изведба на Драго Драгузет и Маурицио Мирковиќ. Вечерта беше обогатена со македонски песни и поезија, најмногу љубовна и посветена на жената. Прекрасните песни на Иванка Арафиев и Авелина Дамијањевиќ Ковачиќ, како и на Дамир Плетикос Короман ги воодушеви присутните гости, пријатели и членови на Друштвото. Посебни беа и звуците на кларинетот на Димитар Русев член на оркестарот на Друштвото кој ги развесели присутните. Не изостана ни истарскиот мелос.

Изненадување на вечерта беше песната „Болен лежи Миле Поп Јорданов“ во изведба на нашите драги членови Авелина и Драго кои секогаш ја збогатуваат програмата на Друштвото. Дружењето продолжи со македонска песна, оро и поезија.

Михаела Златеска

Пораки за мир и добро

Уште во утринските часови членовите на работните тела на Македонската православна црковна општина „Св. Јоаким Осоговски“ од Пула го дочекаа отец Стефчо Бекарски во црковната просторија во која секоја недела си палиме свеќи и се помолуваме за здравје. Велигденската богослужба започна на 1 мај во црквата „Св. Фрањо“ во Пула предводена од отец Бекарски. Верниците пристигнаа од цела Истра, сите си го честитаа големиот празник со зборовите ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ – НАВИСТИНА ВОСКРЕСЕ. Молитвите и пораките за мир и добро кон верниците не изостанаа ни овој пат.

– На овој голем празник да си споменеме и за камен-темелникот на нашата Македонска православна црква во Загреб од 26 октомври 2014. Изградбата напредува и се заблагодаруваме

за донациите од верниците со желба што побрзо да ја изградиме.

Не изостанаа и честитките од нашите надлежни. Нашиот парохиски свештеник протојереј Кирко Велински ни посакува бодар дух, силна вера, непоколеблива надеж и возвишена и постојана љубов, Вашите срца нека се исполнат со искрено покајание...

– Драги верници, овие возвишени зборови од нашиот отец нека ни дадат сила, вера и љубов за заедничка соработка, разбирање и простување. Мислам и овој пат го покажавме заедништвото со дружењето во просториите на Советот на македонското национално малцинство за Град Пула, истакна отец Бекарски.

Шарените и црвените јајца се разбира дека не изостанаа ни оваа година, како симбол на Ве-

лигденскиот празник. На крајот, отец Бекарски упати голема благодарност до Управниот одбор на МПЦО „Св. Јоаким Осоговски“ од Пула за било каква донација за црквата.

М. З.

Здрава храна и здрава прехрана

Шеста година по ред, воспоставување на една нова традиција или препознавање на интересни предавања во просториите на МКД „Македонија“ во Сплит? Ова се прашања што се наметнуваат сами од себе, а кои го даваат единствениот одговор. И едното и другото. Поради големиот интерес што го предизвикаа сериите предавања

во МКД „Македонија“ на познатиот нутриционист од Сплит, Денис Беровиќ, во минатите години, и оваа пролет, со почеток на 8 април, повторно се одржа уште една серија предавања. Традицијата продолжи, секој четворок од 18 часот во месеците април и октомври.

Во овој циклус предавања, Беровиќ ги изнесе најновите со-

знанија од областа на прехраната, категоризацијата на разни видови прехранбени артикли, како и најновите сознанија за лекување на одредени болести и пред сè нивното спречување со соодветен начин на прехрана. Она што го привлече вниманието на помладите учесници на овие предавања е специфичниот начин на прехрана на врвните спортисти и влијанието на истата врз нивните спортски резултати.

Постарите, пак, сè повеќе и повеќе се интересираат за тоа како храната да им постане лек, а не лековите да им се храна во староста. Секое предавање завршуваше во доцните вечерни часови бидејќи нутриционистот Беровиќ стрпливо одговараше на секое поставено прашање, а кога е во прашање здравјето на луѓето, секако има безброј прашања.

Б. М.

Никола Мишковски победник на „Бисер на морето“

Во текот на четири дена, на почетокот на април 2016 година, во организација на Туристичката заедница на Супетар и Центарот за култура на островот Брач, се одржа единаесеттата кулинарска манифестација „Бисер на морето“. Сите учесници уживаа во италијанската, македонската, но и во домашната брачка кујна. Оваа година имаше околу триста учесници, 200 натпреварувачи од 21 држава кои понудија навистина богата програма, како за структурата, така и за многубројните посетители.

Победникот на ова кулинарско натпреварување беше нашиот Македонец, Никола Мишковски, кој од стручното жири беше оценет

со највисоките можни оценки. Златниот печар оправдано се најде во рацете на Никола, проследен со огромен аплауз и овации. Второто место му припадна на уште еден наш сонародник, Александар Симјановски, додека на трето место, а со тоа и бронзен медал доби Горан Станичиќ.

Никола Мишковски, Драгица Дада Марчиќ и Тони Бобан беа прогласени за мајстори на кујната за 2016 година, а титулата мајстор на кујната од прв ред му припадна на легендарниот Стево Карапанца. Исто така, беа прогласени и амбасадори на „Бисерот на морето“, но и витези на кујната, доста ценета титула што ја доделува

здружението Сојуз на готвачи на медитерански и европски регии.

„Им се заблагодарувам на сите. Ни беше убаво, понекогаш и тешко, но уживавме да ве гостиме. Им се заблагодарувам на своите колеги, на судиите, но и на домаќините“ – рече Жељко Невен Бремец,

претседател на здружението на Шефовите на кујните на медитерански и европски регии, организатор на оваа манифестација, а и во името на организаторот „Свпетрвс хотели“ д.д., Град Супетар и Туристичката заедница на Град Супетар.

Б. М.

Стар Загреб и хрватски пејзажи

Во делата на Гроздановски има прекрасни пејзажи и особено добро е претставена водата. За акварелот треба да се има вешта рака, добро око и полно срце за верно да се пренесат чувствата кои ги доживува уметникот, а Коле тоа добро умее да го направи, рече на отварањето на изложбата примариус Љубомир Радованчевиќ, исто така сликар

На 31 март 2016 година во Загреб, во галеријата на Хуманитарната фондација за деца на Хрватска, беше отворена изложбата *Стар Загреб и хрватски пејзажи* на лекарот-акварелист Никола Гроздановски – Коле, инаку прв и почесен претседател на Заедницата на Македонците во РХ. Мотивите на стариот Загреб, презентирани преку 40-тина акварели од богатиот опус на авторот, ги воодушевија гостите на отворањето на изложбата, меѓу кои имаше Македонци, но и останати љубители на сликарската уметност.

Изложбата беше претставена од примариус д-р Љубомир Радованчевиќ, кој исто така е сликар. Тој потсети дека акварелот е една од најтешките техники во сликарството затоа што сè се прави со еден потег на четка-

та и нема поправки и корекции. Во делата на Гроздановски има прекрасни пејзажи и особено добро е претставена водата. За акварелот треба да се има вешта рака, добро око и полно срце за верно да се пренесат чувствата кои ги доживува уметникот, а Коле тоа добро умее да го направи. Преку сликите тој ја осознава

природата трагајќи по својот оригинален и автентичен израз.

Обраќање имаше и македонската амбасадорка во Хрватска, Даниела Караџозоска, а отворањето беше збогатено и со прекрасните звуци на флејтата на Ѓулијана Алимоски. Меѓу присутните беа и потпретседателот на ЗМРХ, Благој Штерјов,

претседателот на Советот на МНМ за Град Загреб, Томе Апостолоски, претседателката на Фондацијата, Невенка Туѓман, тренерот Мирослав-Ќиро Блажевиќ и други истакнати личности од јавниот живот на Град Загреб. Изложбата беше отворена до 9 април.

Е. П.

Велигденска прослава во Загреб

„Твоео воскресение, Христе Спасителу, ангелите го воспеваат на небесата, а нас на земјата удостој нè со чисто срце да Те славиме...“

Велигденските празнувања носат голема радост. По повод најголемиот и најважниот христијански празник, МКД „Охридски бисер“ во просториите на Заедницата на Македонците во РХ на 2 мај 2016 година организираше Велигденска прослава. Трpezата беше богата со македонски домашни специјалитети, меѓу кои почесно место доби вкусната велигденска погача.

Претседателот Благој Штерјов ги поздрави гостите и чести-тајќи го празникот со зборовите ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ, им посака здравје, благодет, Христова љубов, спокој во секој дом и во сечие срце.

- Да се радуваме, да простуваме, да сакаме и да се почитуваме. Да го сочуваме и негуваме она што ни е дадено во наследство, чекорејќи напред правед-

но, одговорно и чесно. Нека ни е за многу години празникот!

Со кршењето на вапсаните јајца гостите си го честитаа Велигден, празникот на победата над смртта, ден кога Исус Христос воскреснал и ја докажал својата божествена моќ. Прославата помина во убава и радосна атмосфера.

Е. П.

Велигден некогаш и денес

Како и сите верски празници до сега, така и Велигден беше одбележан на традиционален македонски начин во просториите на МКД „Билјана“. На празникот се собраа членовите на Друштвото да прослават со македонски обичаи. Главното обележје на денот беа секако вапсаните јајца кои нудеа изобилство на бои, шари и креативност. Секоја домаќинка раскажуваше за обичаите поврзани со вапсување на јајцата во својот крај во Македонија. На велигденската трпеza можеше да се најде македонска погача, месни и слатки специјалитети. Во оваа прилика водителот на етно работилницата „Ѓерѓев“,

Драган Јакимовски, ги презентираше рачните творби на членовите на работилницата, а кои го имаа за тема токму Велиг-

ден. Претседателката Мирјана Мајиќ изрази искрена благодарност за сите кои и после толку години имаат желба за заедничко славење на македонските православни празници, што ја зајакнува врската помеѓу членовите, но и ја збогатува програмата на Друштвото. Беше интересно да се чуе како овој голем христијански празник се славел некогаш во македонскиот крај, а како е тоа денес. Секако, денот не можеше да помине без чукање со велигденски јајца, па така во просториите на Друштвото одекнуваше смеа и се чувствуваеше среќа и задоволство.

Е. К. К.

Воскресение Христово – Велигден во Загреб

Денот кога започнува Христовото страдање и е донесена смртната пресуда по предавството на Јуда е Велики Четврток. Црвено бојосаните јајца го чекаат првиот сончев зрак, а првото од нив наменето е за Бога и се смета дека има духовен благослов, па се остава до семејната икона до следниот Велигден.

Исполнети со покајување, прошка, пост и молитва се собравме на Богослужба в црква за да се потсетиме на последните пораки и поуки на Исус кон апостолите, а со тоа и кон сите нас.

Следниот ден на Велики Петок или Распети Петок кога Синот Божји умре на крстот е ден за духовно прочистување, ден за сочувствување со Божјиот син, најтажниот ден за секој христијанин. Во црквата е поставена Плаштеницата (покривка во која бил обвиткан Исус Христос и положен во гроб), а ние минуваме под неа со вера дека влегуваме како грешници, а излегуваме како нови луѓе и прочистени од старите

гревови се молиме за здравје, мир и благосостојба.

Неописливо е чувството што се буди во секој човек кога вечерта на Велика Сабота отецот Кирко Велински ќе излезе од олтарот со запалени свеќи, пеејќи ги познатите стихови *Дојдете примете светлост од невичерната Светлина*, а оваа година за прв пат придружуван со прекрасните гласови на членовите од црковниот хор „Св. Јован Кукузел“ при храмот „Св. Арх. Михаил“ од Винаца, Република Македонија. И како што постепено се палат свеќите, целата црква блеснува, осветлувајќи ги радосните лица на верниците кои со трепет во душата воскликнуваат „ХРИСТОС ВОСКРЕСНА“, „НАВИСТИНА ВОСКРЕСНА“!

Бог страдаше и воскресна поради Својата безмерна љубов кон човекот. И бидејќи Божјото воплотување и воскреснување е осмислено единствено со љубовта, така и делото на спасението на човекот е невозможно без подвигот на љубовта. Тој подвиг Бог постојано го очекува и од нас, бидејќи „љубовта е исполнување на Законот“ (Рим.

13, 10). Украсувајќи си го животот со вера и срцето со чистота, да го исполниме благословот на свети апостол Јован кој вели: „Кој го сака брата си, тој е во светлината“ (1. Јн. 2, 10).

Голем ден. Љубовта победи. Христос Воскресна и смртта ја победи.

На крајот, претседателката на МПЦО „Св. Злата Мегленска“ од Загреб, Зорица Велиновска, со благослов од отец Кирко, од името на Управниот одбор „Св. Злата Мегленска“ и свое име ги информираше верниците за изградбата на нашата црква, се заблагодари за донациите и апелираше да продолжиме да уплаќаме секој според своите можности, но редовно. Потоа, му се заблагодари на диригентот Игор Насев и на членовите на црковниот хор „Св. Јован Кукузел“ за доаѓањето и давањето на духовна убавина со милозвучното пеење на нашиот најголем празник Велигден. Од името на Црковната општина им додели благодарница.

Нека ни е честит и благословен Велигден.

Бранкица Богатинов

„Писмото низ вековите“

Уште една книга со македонски белег беше промовирана во текот на април. Станува збор за најновото остварување на проф. д-р Дарко Гашпаровиќ, со наслов „Писмото низ вековите“, во превод на македонски јазик, составено од голем број филозофски искажувања на едни од најистакнатите имиња од светската литературна и културна сцена. Промоцијата се одржа во просториите на Првата хрватска сушачка гимназија, на 22 април.

Четворица ученици од Гимназијата, од кои две ученички кои ја посетуваат настава-

Ноќ на книгата во Ријека

та по македонски јазик, како и наставничката Наталија Лековска и лекторката Ана Азеска, претставија неколку извадоци од ова дело на проф. Гашпаровиќ. Настанот беше збогатен и со настапот на хорот

при МКД „Илинден“ од Ријека, кој за оваа пригода ја отпеа познатата македонска песна „Билјана платно белеше“, по желба на авторот Гашпаровиќ.

Паралелно со оваа промоција, во просто-

риите на МКД „Илинден“ се одржа уште една „Ноќ на книгата“ во соработка со Хрватското книжевно друштво, огранок Ријека. Вечерта ја одбележа поетскиот маратон, во кој голем број поети, членови на ХКД, ги претставија своите најнови поетски творби. Оваа година за првпат свое учество зеде и Ванчо Милчов, член на МКД „Илинден“ од Ријека, кој изненади со своето прво поетско остварување под наслов „Наутро пред изгрејсонце“, посветено на неговата родна Македонија.

А. А.

НАУТРО ПРЕД ИЗГРЕЈСОНЦЕ

*Шетајќи се со пријателот
покрај плажите на нашиот
прекрасен Кварнер,
го исчекувавме изгрејсонцето...
И конечно!
Излегуваат првите сончеви зраци
со прекрасна портокалова позадина.*

*Гледај таму пријателе драг!
Таму е мојот род!
Таму е моето огниште!
Таму е мојата земја!
Таа моја земја
ја обработува*

*секоја напатена човечка рака,
а таа му пружа и дава
на секој сè што ќе посака.*

*Таа моја Земја,
угнетувана, поробувана,
остана сочувана
и негувана
од народот мој,
од таа напатена човечка рака.*

*Таму пријателе мој,
таму,
таму е татковината моја!
Таму е Македонија!*

Ванчо Милчов-Кери

Bekos

Zagreb, Hrvatska

Bekos Lingua

Skopje, Makedonija

URED SUDSKIH TUMAČA I PREVODITELJA

HR-Zagreb, Siget 18C • Avenija Dubrovnik 10 • Tel. 385-1-6525750 • www.bekos.hr

MK-Skopje, N. N. Borče 38/1/2 • Mob.: 389 77 652578 • www.bekos-lingva.mk

20 AMPER godina sa Vama SERVIS

Cvjetna 6, 10370 Dugo Selo

Ispostava: Čulinečka 52, 10000 Zagreb

Instalacije inteligentnih sustava-pametne kuće
Automatizacija, upravljanje i nadzor instalacija u građevinama
Izrada tehničkih rješenja instalacija

*Elektroinstalacije jake i slabe struje *Centralno i podno grijanje *Ventilacija i klimatizacija *Vodovod i odvodnja *Gips kartonski radovi *Elektrostatički podovi *Automatska zaljevanja *Centralno usisavanje *PVC stolarija, inox i crna bravarija

Tel.: 01/2913-194, tel/fax. 01/2913-188, mob.: 0912230 077, 091 4771 777
E-mail: amper-servis@zg.t-com.hr

Direktor : Jonče Ilievski

Македонски јазик на радио во Хрватска

Задар – Радио 057, недела од 16,30 до 17 ч. емисија „Македонска ура“, фреквенција 91 мегахерц или на www.057info.hr. Водители Мирјана Мајиќ и Елвис Папиќ.

Задар чита

Оваа година позната-та манифестација „Задар чита“ во организација на Градската библиотека Задар, која се одржува неколку дена на разни локации во градот, за тема го имаше неговото височество – кафето. Случувањето беше проследено со забавно-културното дружење „Вечери на поезијата – Емилија и гости“ кое полека но сигурно зазема важно место во културно-забавниот живот во Задар. Учесни-

ците на ова дружење вечерта на 7 април од ноќниот бар „Backstage“, каде што вообичаено ги организираат своите вечери под наслов „Ријечи изнад свега“, се преселија во Музејот на античко стакло во Задар каде настанот доби сосема нова димензија. Емилија Мијатовиќ која е иницијатор и организатор на поетските вечери со наслов „Ријечи изнад свега“ овој пат одлично се снајде во улога на водител на по-

веќечасовното поетско дружење. Специјално за настанот во кој главна улога имаше кафето, голем број на автори дојдоа од различни делови на Хрватска – Шибеник, Сплит, Риека и секако од Задар. По покана на организаторката на манифестацијата учествуваа и Мирјана Мајиќ, со песна посебно напишана за оваа прилика. Песната носи наслов „Исчекување“, а Мајиќ ја прочита на хрватски и македонски јазик што посебно им се допадна на присутните. Гостите имаа прилика да чујат емотивна, но и духовита поезија. Настанот музички го збогатија Ева Кнежевиќ, ученичка на Музичкото училиште во Задар и гитарското дуо Дамир Бујиќ и Атилио Оровиќ, кои ја поттикнаа публиката да ги запее некои од најубавите хрватски евергрини.

На случувањето учествуваа и разгранок на Матица хрватска од Шибеник, а меѓу

поетите кои пристигнаа од Шибеник беа Стипе Папак, Душка Крниќ, Марија Славица, Винко Вученовиќ, Милена Мујезин, Бранка Рупиќ и други.

Поетското движење „Ријечи изнад свега“ има во план да прерасне во здружение што ќе донесе зајакнување на задарската поетска сцена.

Ова не е прво појавување на претседателката на МКД „Билјана“, Мирјана Мајиќ, на ваков настан со свои авторски песни. На 3 мај во „Backstage bar“ во Задар и повторно во организација на Емилија Мијатовиќ и „Ријечи изнад свега“ се случи „Осма вечер на поезија“ во која свои песни читаа поети од Задар и цела Хрватска, а специјални гости беа дојдени и од Словенија. Мајиќ повторно воодушеви со своите двојазични творби.

Е. К. К.

Вкусовите на Македонија

Салата од тиквици

Потребно е: 2 тиквички, 150 гр. кисело млеко, брашно, сол, 2 чешнења лук (сечкан), 3 лажици ореви сечкани, магдонос.

Подготовка: Тиквичките се сечат на кругови, се валкаат во брашно и сол и се пржат на загреано масло. Испржените тиквички се ставаат на хартија, да се оладат. Во подлабок сад се ставаат тиквичките (една половина), па ред кисело млеко, ореви, лук, сечкан магдонос и така постапката се повторува уште еднаш. Се става во фрижидер да се олади.

Запечено телешко месо

Потребно е: 800 гр. телешко месо, 80 гр. маст, 2 лажици брашно, 200 гр. компири, 1 главица кромид, 100 гр. овчо кисело млеко, 3 жолчки, 150 гр. рендан кашкавал, 1 китка магдонос, сол и црн пипер.

Подготовка: Измијте го месото, исечете го на ситни парчиња и ставете го во сад заедно со кромидот да се запржи, а потоа додајте малку вода. Од кога ќе почне да врие ставете ги ситно сечкани компирите, црвениот пипер

и варете го јадењето се додека месото и компирите бидат сварени. Потоа тргнете го садот од оган. Посолете. Брашното, жолчките и киселото млеко измешајте ги добро, додајте една чаша супа или вода, насечкајте во таа смеса магданос и прелејте го месото. Ставете го во рерна да се запече. Пред да се извади тавата, се додава ренданиот кашкавал. Откако ќе се растопи кашкавалот, тавата извадете ја од рерна.

Ледени коцки (старински рецепт)

Потребно е: За тесто: 6 јајца, 6 лажици шеќер, 6 лажици брашно, 1 печиво, 3 лажици какао. За фил: 800 мл. млеко, 10 лажици шеќер, 8 лажици нишесте, 1 маргарин кристал, 200 гр. шеќер во прав. За глазура: 1 чоколадо за готвење, 2 лажици масло.

Подготовка: Се матат јајцата со шеќерот, се додава брашното, печивото, какаото и се меша сè заедно со жица

за матење. Се пече во плех бр. 30, на 200 С, 15 мин. 700 мл. млеко се вари со шеќерот, па се додава нишестето растворено со 100 мл. млеко. Се трга на страна и се додава претходно изматениот маргарин со шеќерот во прав. Се меша сè заедно и се става врз тестото. На крај се става глазурата од чоколадо.

М. Г.

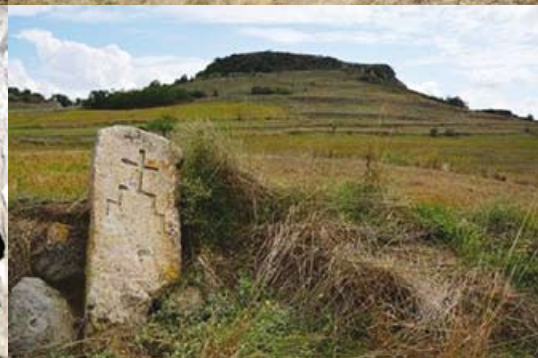

Убавините на Македонија

Ljepote Makedonije

КОСТОПЕРСКА КАРПА

Поради мошне поволната географска положба, планините, долините, плодните полиња, водените извори и другите природни благодати, територијата на Македонија била населена уште од прастари времиња. За тоа сведочат бројните древни археолошки населби изградени од пред неколку милениуми во котлините и покрај ридовите во сите нејзини краишта.

На околу 10 км североисточно од Куманово крај патот за Крива Паланка, среде селото Младо Нагоричане се наоѓа локалитетот Базалтни Плоча и претставува единствен природен феномен од таков вид на Балканот. Овој споменик на природата се состои од 8 конусовидни, на врвот зарамнети возвишенија кои се протегаат меридијански и верижно, во должина од околу 5 км и имаат слична надморска височина од 480-505 м. Истите се остатоци од една вулканска плоча, формирана со излевање на масивна и сунѓереста базалтна лава пред околу 7-8 милиони години. На нив има интересни микроформи

во вид на вдабнатини и карпести коритца, кои во влажниот период се исполнети со вода. Плочите со својата височина и необичен изглед доминираат над околината и освен природна, имаат и културно-археолошка вредност.

Најистакната од нив е Костоперската Карпа или Жеглиговскиот Камен, висока 80-100 м и со извонредна стратешка положба и видливост. Уште од бакарното време, на самото плато на карпата постоела повеќеслојна населба со континуиран временски и културен живот. Во ова археолошко наоѓалиште најстарите траги и пронајдоци потекнуваат од енеолитот, а откриени се и предмети од железното време. Местото изобилува со фрагменти од квалитетно изработени керамички садови, орудија од камен и коска, ситни наоди од метал, монети и накит, како и со средновековни гробови, а откриено е постоење и на ранохристијанска базилика и бедем. Од посебна важност е и загадочниот подземан објект во карпата, со своите простории, ходници и вертикал-

ни отвори за проветрување. На јужната, пострмна и назабена страна, се наоѓаат старите гробишта, поредени скалесто, со поглед кон исток.

Од некогашните 40-тина средновековни цркви, поради кои месноста била нарекувана Мала Света Гора, денес се останати само неколку, цели или напалу урнати. Во подножјето на Костоперската Карпа е црквата Св. Петка од 1682 година, а во околината се Св. Врачи, Св. Никола, Св. Ѓорѓи Победоносец, Св. Архангел и Св. Богородица.

Само природата може сама себеси така да се украси. Опива миризбата на реликтното растение Жолта копривка (*Celtis tournefortii*) и писокот на орлите самотници. Восхитува романтичната глетка од платото на Костоперската Карпа, откривајќи ја раскошната колоритна сликовитост на целата долина. Особено на изгрејсонце, кога распосланите гигантски камени цветови оставаат силен впечаток и незаборавни импресии.

Е. Петровска